

ŠENTJERNEJSKO glasilo

GLASILO OBČINE ŠENTJERNEJ - Letnik XXI - Številka 142 - Maj 2020

04 : OBČINA OBVEŠČA

*Vojaška vaja
Preskok 20*

09 : GOSPODARSKI UTRIP

*Kovaštvo Kopina;
Kovaška obrt se vrača*

14 : OBRAZI OBČINE

*Pouk na daljavo
v času epidemije*

OBČINA OBVEŠČA

07 Kulturni hram sameva

ZGODILO SE JE

08 Prvomajska budnica malo drugače

PIŠE:

Sabina Jordan Kovačič,
odgovorna urednica

Cenjeni bralci in bralke,

Za nami sta dva meseca, ki smo jih preživel kot še nikdar od sedaj. Javno življenje so počasi prebujali in smo na dobri poti, da uspešno premagamo eno najhujših kriz, ki nas je zajela. Lahko rečemo, da nam je epidemija pokazala zobe in kot družba, posamezniki in gospodarstvo smo se ji in se ji še vedno prilagajamo – z upoštevanjem varnostnih ukrepov, veliko mero potrpljenja, medsebojnega spoštovanja in občutka odgovornosti.

Zagotovo smo vsi pogrešali odhoda od doma, delo na terenu in v pisarni, srečanja in klepete s sorodniki in prijatelji, praznovanja ... Že od nekdaj pravijo, da je vsaka stvar za nekaj dobra. In zagotovo ta rek drži, kajti v tem času smo v veliki meri pospravili že vse domove, počistili kleti in shrambe, tudi gredice na vrtovih in poljih so urejene. Življenje se v tem obdobju ni ustavilo in prav je tako. Ujeli smo se v razmere, na katere na videz nismo imeli vpliva. Navadili smo se nujne ukrepe in ugotovili, da lahko preživimo brez marsikaterih stvari, po kateri bi se v prejšnjih časih dokaj hitro odpravili v trgovino. Kriza je pokazala, da smo solidarni, pripravljeni pomagati in stopiti iz cone ugodja, ko gre za res. Ko je res hudo, šteje tisto, kar imamo v srcih.

*Prijetno prebiranje tokratne številke vam želim.
Ostanite zdravi!*

Šentjernejsko glasilo, glasilo občine Šentjernej, letnik XXI, številka 142, maj 2020.
Odgovorna urednica: Sabina Jordan Kovačič, pomočnica odgovorne urednice: Anita Petrič, članice uredniškega odbora: Mojca Lampe Kajtna, Darija Kovačič, Andreja Topolovšek, izdajatelj: Občina Šentjernej, oblikovna zasnova in prelom: Uroš Duh, tisk: Tiskarna Jordan Krško, naklada: 2100 izvodov, fotografija na naslovnici: brzice potoka Kobilica, foto Emil Turk. Šentjernejsko glasilo je vpisano v razvid medijev Ministrstva za kulturo RS pod zaporedno številko 138. ISSN 1581-6001. Prispevke lahko pošljete na elektronske naslove: sentjernejsko@siol.net, jordan.sabina@gmail.com ali anita.petric@sentjernejsi.si ter na naslov Občina Šentjernej, Prvomajska cesta 3a, 8310 Šentjernej, s pripisom "Za Šentjernejsko glasilo". Uredništvo si pridržuje pravico do presojе o primernosti člankov glede na novinarski kodeks in po dogovoru z avtorjem članka.

NASLEDNJA ŠTEVILKA IZIDE 23. JUNIJA 2020.
Vaše prispevke nam pošljite najpozneje do 10. junija 2020.

OD BESED K DEJANJEM

Spoštovani,

za nami je bilo rečeno nenavadno obdobje, obdobje tesnobe in strahu, pa tudi zaskrbljenosti, na katerega nismo bili pripravljeni, niti opremljeni. Po drugi strani pa je za nami prva dobljena bitka v tej nenavadni protivirusni vojni, ki je povezala svet, države, lokalne skupnosti in predvsem družine. Kako zelo smo bili uspešni pri tem izzivu, govorijo rezultati, saj smo s skupnimi močmi med prvimi na svetu premagali epidemijo nove koronavirusne bolezni COVID-19. Drage občanke in občani, dovolite mi, da se vam v imenu naše občine in v svojem osebnem imenu, iskreno zahvalim za izkazano potrpežljivost, dosledno spoštovanje navodil in ukrepov, zlasti pa za številne priložnosti, ko ste nesebično ponudili pomoč najbolj ranljivim in pomoči potrebnim posameznikom in skupinam. Prepričan sem, da je vse to močno botrovalo k temu, da smo iz te bitke izšli kot zmagovalci – povezani za skupno dobro.

Priznati moram, da si kot kandidat za župana niti v sanjah nisem predstavljal, da bom kot župan občine Šentjernej pričel delovati v razmerah, ko se je javno življenje v naši sredini ustavilo. Pa vendar je bil tak rigorozen ukrep nujen, če smo hoteli ostati zdravi. V svojem volilnem programu, ki smo ga pripravili v sodelovanju z vami in večino občinskih svetnikov, sem se zavezal, da bom deloval v dobro vseh občanov in občanov, da bom pri tem povezovalen, razvojno naravn, transparenten in gospodaren pri vodenju javnih financ, predvsem pa odprt za predloge in skupne projekte z dodano vrednostjo. Te obljube želim pretvoriti v dejanja.

Največ škode so utrpeli zlasti dejavnosti turizma, gostinstva, kulture, logistike in ostalih storitvenih dejavnosti, zamrle so športne aktivnosti. Ta, v nebo vpjoča, dejstva kličejo po razumnem in strateškem ukrepanju.

Življenje teče naprej, naši otroci se vračajo v vrte in šole, gospodarstvo se zaganja, naše babice in dedki bodo lahko znova sproščeno zadihali, odpirajo se zdravstvene ustanove tudi za ne nujne zadeve, vrata sodišč in upravnih enot ... S koncem epidemije se odpirajo tudi moja vrata, na občini me lahko poiščete za pogovor vsako sredo med 8.00 in 10.00.

Smo skoraj že na sredini leta, nekateri projekti so zaključeni, nekateri pa se nemoteno nadaljujejo. Zaradi volitev in prevzema poslov ter izrednih razmer, ki so sledile, smo bili prisiljeni za drugo polovico leta na novo določiti prioritete izvajanja in priprave projektov. Na seji občinskega sveta, ki bo v mesecu juniju, bom občinskemu svetu predlagal v sprejem predlog rebalansa letošnjega proračuna, ki v tem trenutku v največji možni meri odgovarja na naše najbolj aktualne probleme in je obenem zelo dobra osnova za pripravo razvojnih projektov v naslednjem obdobju.

Želim vam več sproščenega druženja in preživljanja časa v naravi. Vabim vas, da upoštevamo varno distanco in osvojeno higieno umivanja rok. Ostanite zdravi, skupaj nam bo uspelo.

Jože Simončič,
vaš župan

ZAKLJUČENA INVESTICIJA V MAHAROVCU

✍️ ANITA PETRIČ

📷 EMIL TURK

Podrobno obrazložitev projekta smo predstavili v aprilski številki glasila, tokrat vam predstavljamo še nekaj foto utrinkov zaključene investicije v Maharovcu. ■

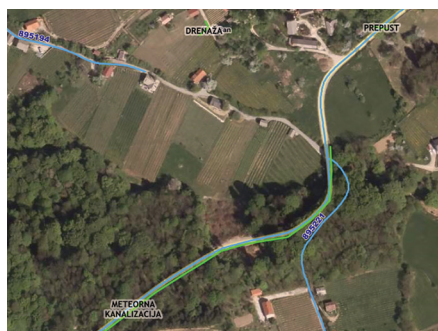
GRADNJA METEORNE KANALIZACIJE OB CESTI SELA–MALI IN VELIKI BAN

✍️ 📷 GAŠPER BREGAR,
JP EDŠ, d. o. o. Šentjernej

S16. aprilom smo pričeli z gradnjo meteorne kanalizacije ob cesti Sela pri Šentjerneju–Mali in Veliki Ban, v vaseh Drča in Mali Ban. Zaradi spiranja peščenega nasipa ceste, ob trasi obstoječega meteornega jarka, se je na posameznih odsekih pričelo rušenje kot tudi posedenje cestišča. Kot najbolj ekonomično in tehnično sprejemljivo rešitev smo upravljalcu ceste, Občini Šentjernej, predlagali izvedbo meteorne kanalizacije iz plastičnih cevi primerne preseka. Po potrditvi idejnega načr-

ta, dogovoru z lastniki parcel, pridobljenemu dovoljenju za delno zaporo ceste, smo pričeli z izvedbo. Sočasno smo odpravili še dve pomanjkljivosti v tem delu občine, in sicer smo z izvedbo 25 m drenaže ob cesti preprečili zadrževanje vode na javni poti v Malem Banu ter očistili in rekonstruirali cestni prepust v Malem Banu. Z gradnjo kanalizacije v dolžini 340 metrov in ureditvijo terena ob cesti s postavitvijo odsevnih stebričkov smo zaključili sedmega maja. Sledi še ureditev oz. asfaltiranje poškodovanih odsekov muld ob trasi kanali-

zacije. Skupni predvideni strošek investicije bo znašal 27.000 evrov z DDV. ■

REKONSTRUKCIJA CESTE ŠMARJE– PLETERJE

✍️ 📷 JANEZ HROVAT

Obstoječe vozišče lokalne ceste (na fotografiji) je zelo slabo. Površina vozišča je lokalno razpokana s posameznimi širokimi in mrežastimi razpokami, obrabljena in posedena. Na posameznih mestih se pojavljajo že tudi večja izletavanja zrn (posledica lokalno neugodnih klimatskih in hidroloških pogojev, vode ...). Na posameznih lokalnih mestih je bila površina že zakrpana, vendar so tudi te površine že poškodovane.

Za investicijo je bil izdelan projekt PZI »Rekonstrukcija lokalne ceste LC 395 141, od križišča v Šmarju do križišča za Pleterje«. Glede na projekt so bili za investicijo izdelani novelirani popisi s predizmerami. Izbran je izvajalec rekonstrukcije ceste Šmarje–Pleterje in sicer

CGP, d. d. Novo mesto. Prvi del navedene ceste je bil urejen v letu 2016, v aktualnem naročilu pa bo odstranjen obstoječi poškodovani nasip, izvedeni bodo temelji ter zgrajen nov nasip, urejeno bo odvodnjavanje ter položen nov dvoslojni asfalt. ■

KDO SPREJEMA ODLOČITVE V OBČINSKEM SVETU?

Tokrat predstavljamo svetnico **JOŽICA POTOČAR.**

✎ SABINA JORDAN KOVAČIČ

📷 OSEBNI ARHIV JOŽICE POTOČAR

Za svetnico je sedaj to prvi mandat v Občinskem svetu Občine Šentjernej. Svetnica se je za kandidaturo odločila kot vzrok podpore Radku Luzarju in programu Liste skupaj za prihodnost, kajti s svojimi izkušnjami bi lahko pripomogla k uresničevanju programa. Vstop v svetniške klopi za Potočarjevo ni bil ravno preprost. Prihaja iz gospodarstva, kjer stvari funkcionirajo povsem drugače. **»Kot začetnik v občinskem potrebuješ kar nekaj časa, da spoznaš kako vse skupaj deluje in kakšna so pravila.«** V občinskem svetu pa si želi predvsem kooperativnega in enakopravnega sodelovanja svetnikov v korist vseh občanov. Kot pravi Potočarjeva, se je Šentjernej v preteklem obdobju gospodarsko zelo okrepil, dobili smo nova delovna mesta, priseljujejo se mlade družine, imamo nov vrtec ... **»Razvoju gospodarstva morata slediti tudi infrastruktura, prometna ureditev ... Šentjernej postaja mesto, potrebe občanov se spreminjajo, potrebno jim je slediti, a hkrati moramo skrbeti za to, da se razvijajo tudi okoliške vasi, da preživijo in živijo tudi male kmetije, ki nam lahko zagotovijo dobro, lokalno pridelano hrano. Čaka nas veliko izzivov, a na koncu vedno odločajo sredstva, ki so na razpolago.«** V tem trenutku se svetnici zdi najpomembnejše, da se naredi

korak naprej na področju celostne oskrbe starejših, tako z zagotavljanjem dobre oskrbe na domu, kot seveda z izgradnjo prepotrebne doma. Svetniki so si enotni, da si vsak občan zasluži varno starost v domačem okolju, načrti so pripravljeni in če bo uspeh pri razpisih, se stvari lahko hitro premaknejo tudi na tem področju. **»Za napredek in uresničitev ciljev pa ne smemo pozabiti na pomen dobrih medsebojnih odnosov, tako v občinskem svetu, občinski upravi in društvih. Za te odnose se je treba ves čas truditi. Šentjernejčani smo delovni, sposobni, inovativni, družabni in pripravljeni veliko narediti za skupnost, če pa nam uspe narediti še korak k večji složnosti, bomo imeli vse pogoje za lepo prihodnost.«** Jožica Potočar je po izobrazbi univerzitetna inženirka kemijske tehnologije. Z možem živita v Šentjerneju, hči živi z družino v Ljubljani, sin pa na domačiji v Gorenjem Vrhpolju. Zaposlena je v tovarni zdravil Krka, kjer vodi področje proizvodnje sterilnih izdelkov. Delo je zahtevno in odgovorno, prav tako pa tudi delo v občinskem svetu zahteva svoj čas. Zato je prostega časa zelo malo. Izkoristi ga za delo na vrtu, sprehod v naravi, rada obiskuje kulturne prireditve v našem kulturnem hramu, največ veselja pa ji prinašata vnukinja. V druženju z njima hitro pozabi na vsakodnevne tegobe in skrbi. ■

SLOVENSKA VOJSKA VZDRŽUJE PRIPRAVLJENOST IN NADALJUJE NIZ VAJ PRESKOK 2020

✎ 📷 SLOVENSKA VOJSKA

Naloga Slovenske vojske je biti v vsakem trenutku pripravljena na obrambo Republike Slovenije in pomagati državljanom ter državljanom, ko nas potrebujejo.

Tudi v epidemioloških kriznih razmerah ohranjamo prizadevanja za vzdrževanje pripravljenosti in preverjamo delovanje taktičnih enot ter sistema poveljevanja in kontrole v razmerah kriznega odzivanja.

Na podlagi odločitve Vlade Republike Slovenije in sprejetega Načrta vaj v obrambnem sistemu in sistemu varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami nadaljujemo izvajanje vaj iz niza vaj Preskok 2020.

Obveščamo vas, da se med 11. majem in 19. junijem na širšem območju Republike Slovenije, tudi na območju občine Šentjernej, izvajajo taktične vaje. Pripadniki poveljstev in enot Slovenske vojske se urijo ob ustrezni logistični, zdravstveni ter letalski podpori. Vaje potekajo pretežno zunaj vadišč Slovenske vojske. Slovenska vojska za vajo, skla-

dno s predpisi, uporablja občinska zemljišča ter nudi potrebno podporo pri obveščanju občanov. Na vaji sodeluje do 2500 vojakov.

Slovenska vojska zemljišča za potrebe vaje PRESKOK 20 uporablja za usposabljanje manjših enot (med 30 in 100 vojakov), na-

čeloma ne uporablja vadbenega streliva in artifizij, ki bi povzročale hrup oziroma jih bo uporabljala izjemoma, o čemer bo občina predhodno in pravočasno obveščena. Na zemljiščih ne izvaja nobenih zemeljskih del ali drugih posegov v okolje. Pri svojih aktivnostih uporablja najvišje ekološke standarde. Slovenska vojska vse svoje aktivnosti izvaja ob zagotavljanju vseh varnostnih

ukrepov za preprečitev širjenja COVID-19. Vaje potekajo tudi v sodelovanju in koordinaciji s civilno zaščito in policijo. V primeru težav v lokalnem okolju, povezanih z izvedbo vaje, je odprta stalno dosegljiva telefonska številka 01 759 62 62, v podporo občini, lokalnim skupnostim in prebivalcem.

Med izvajanjem vaj bodo na območju Republike Slovenije potekali premiki voja-

ških enot. Trudili se bomo, da bodo ti premiki in naše aktivnosti z vašim sodelovanjem za civilno okolje čim manj moteči.

Računamo na vašo podporo in sodelovanje pri naših prizadevanjih za vzdrževanje polne pripravljenosti za izvedbo nalog pri obrambi domovine ter podpori državljanom v kriznih razmerah.

Namen vaje Preskok je vzdrževati pripravljenost taktičnih enot in sistema poveljevanja ter kontrole v pogojih kriznega delovanja. Vse podrobnosti bodo objavljene na občinski spletni strani. ■

Ob nevihtah priporočamo izklop električnih naprav iz vseh omrežij

TELEKOM SLOVENIJE

V prihajajočih toplih dneh se pogosteje kot sicer pojavljajo nevihte z udari strel, zaradi katerih lahko pride do poškodb naprav. Da bi se v čim večji meri izognili poškodbam naprav, ki so priključene na električno in komunikacijsko omrežje, kot so **modem, TV-komunikator, računalnik ali televizor**, uporabnikom priporočamo, da jih pred nevihto iz omrežja izključite. Na ta način lahko preprečite marsikatero okvaro naprave, predvsem pa si prihranite slabo voljo, če zaradi tega ne bi mogli dostopati do interneta, spremljati vaše priljubljene TV-oddaje ali uporabljati fiksne telefonije. Telekom Slovenije svojim naročnikom, ki ste hkrati uporabniki mobilnih in fiksnih storitev, omogoča tudi **brezplačno storitev Strela alarm**, s pomočjo katere lahko v realnem času prejmete informacijo o strelah na območjih vašega fiksnega priključka. Na prejemanje tovrstnih sporočil se lahko naročite tako, da na številko **041 145 000** pošljete SMS-sporočilo s ključno besedo **STRELA**, naredite presledek ter navedete vaše **UPORABNIŠKO IME ZA FIKSNE STORITVE** Telekoma Slovenije. **Primer zapisa v SMS-sporočilu: STRELA novakj**

Več informacij je na voljo na <http://ts.si/bli-skoviti-obisk> ■

Kot je že bilo napovedano v prejšnji številki glasila, se je na območju občine Kostanjevica na Krki, Novo mesto, Šentjernej, Škocjan in Šmarješke Toplice začela gradnja odprtega optičnega omrežja Rune, ki bo omogočalo hitrosti prenosa podatkov do 10 Gbps in uporabo vseh sodobnih storitev, ki jih ponujajo operaterji storitev. V občini Šentjernej bodo lahko optične priključke pridobili občani v naslednjih naseljih: Breška vas, Cerov Log, Čadražje, Čisti Breg, Dolenje Gradišče, Dolenje Mokro Polje, Dolenje Vrhpolje, Dolenji Maharovec, Drama, Drča, Gorenja Gomila, Gorenja Stara vas, Gorenje Gradišče, Gorenje Mokro Polje, Gorenje Vrhpolje, Groblje pri Prekopi, Hrastje, Hrvaški Brod, Loka, Mali Ban, Mihovica, Mihovo, Mrše-

ča vas, Orehovica, Ostrog, Polhovica, Prapreče pri Šentjernej, Pristava pri Šentjernej, Pristavica, Rakovnik, Roje, Tolsti Vrh, Veliki Ban, Volčkova vas, Vrbovce, Zameško in Žerjavina.

Občina Šentjernej podpira projekt Rune, saj bodo na ta način lahko vsi občani prišli do storitev, ki jih omogoča optična infrastruktura. Kako je takšna infrastruktura potrebna, se je pokazalo v času epidemije Covid-19, ko je bilo potrebno organizirati učenje na daljavo, delo od doma ipd. Občina bo v naslednjih mesecih pomagala organizirati informativne sestanke po posameznih naseljih.

Za dodatne informacije ali naročilo hišnega priključka Rune pokličite na 01 292 72 30 ali pošljite elektronsko sporočilo na narocanje@eurocon.si ■

OBVESTILO O PONOVNEM POSLOVANJU KRAJEVNEGA URADA

Obveščamo vas, da je Krajevni urad Šentjernej, ki je prenehal delovati zaradi razglašene epidemije bolezni COVID-19, **od 26. 5. 2020 dalje** ponovno začel s poslovanjem.

Krajevni urad Šentjernej (tel. št. 07 393 42 80)

ob sredah od 07.30 do 12.00 in od 13.00 do 17.30

Stranke obveščamo, da izvajamo ukrepe za zagotavljanje varnosti in zaščite javnih uslužbencev ter strank pred COVID-19, ki izhajajo iz predpisov in usmeritev pristojnih državnih organov ter Nacionalnega inštituta za javno zdravje (razkuževanje rok, nošenje mask, ustreznost razdalja 1,5 do 2 m). Stranke vljudno naprošamo, da se v skladu z možnostmi predhodno naročijo po telefonu. ■

SLOVENSKI REGIONALNO RAZVOJNI SKLAD JE OBJAVIL RAZPIS ZA ZELO UGODNA POSOJILA V KMETIJSTVU

Slovenski regionalno razvojni sklad je objavil razpis za posojila v kmetijskih gospodarstvih, ki so se zaradi razglasitve epidemije COVID-19 znašla v situaciji, ko ne morejo zagotoviti sredstev za gnojila, fitofarmacevtska sredstva, krmo,

gorivo, transportne stroške, stroške dela idr. Na voljo imajo 3 milijone evrov. Vlagatelji lahko zaprosijo za posojilo v višini od 5.000 do 50.000 evrov z obrestno mero 3-mesečni EURIBOR in pribitkom 0,5 % letno. Roki za oddajo vloge so 15. maj 2020, 12. junij 2020, 10.

julij 2020, 7. avgust 2020 in 4. septembru 2020. Kmetje lahko vlogo oddajo tudi v elektronski obliki. **Več o razpisu in dostop do vloge:** <http://www.regionalnisklad.si/novice-in-obvestila/objava-javnega-razpisa-za-obratna-sredstva-v-primarni-kmetijski-pridelavi-a1> ■

PRAVILNO RAVNANJE S KOSOVNIMI ODPADKI

 KOMUNALA NOVO MESTO D. D.

Obstajajo posamezniki, ki malomarno odlagajo razne gospodinjske aparate, pohištvo, celo nevarne kemikalije, gradbene odpadke in vrsto drugih odpadkov v naravo. Ti odpadki seveda sodijo v zbirni center. Nikoli ne puščajte kosovnih odpadkov v okolju ali naravi. Ni razloga za to. S tem se povzroča velika okoljska škoda, zniža se kakovost bivanja in ustvarjajo se nepotrebni dodatni stroški.

Kosovni odpadki so odpadki, ki zaradi svoje velikosti, oblike ali teže niso primerni za odlaganje v zabojnikih, posodah ali vrečah za odpadke. Zato jih moramo odstraniti na urejen in učinkovit način.

Kosovne odpadke lahko občani tudi sami pripeljejo in oddate brezplačno na zbirno reciklažni center. Proti plačilu je možno tudi dodatno naročilo kontejnerja za kosovne odpadke.

Med kosovne odpadke sodijo:

- gospodinjski mali aparati in bela tehnika,
- električna in elektronska oprema,
- leseni odpadki,
- plastični odpadki,
- sanitarna oprema,
- vzmetnice,
- preproge,
- leseno, kovinsko ali oblazinjeno pohištvo.

Ne sodijo: gradbeni in nevarni odpadki.

Kam gredo kosovni odpadki?

Kosovne odpadke pripeljemo na zbirni center, kjer jih ročno sortiramo. Ločimo elektronsko opremo, leseno pohištvo, železo, plastiko in razne druge frakcije. Ločeno zbrane frakcije skladiščimo v namenskih boksih na zbirnem centru. Ko zberemo določeno količino posamezne frakcije jo predamo pooblaščenemu prevzemniku.

Spomnimo, da so vsa gospodinjstva, ki so vključena v sistem rednega odvoza odpadkov, vključena v letni brezplačni odvoz kosovnih odpadkov. Naročite kosovni odvoz in se dogovorite o datumu in uri odvoza na naši recepciji. Pokličite **07 39 32 456** ali pišite na: **narocilo@komunala-nm.si**. Ne pozabite ob naročilu dodati telefonsko številko na katero vas lahko pokličemo. Po prejemu naročila, vas pokličemo, in se z vami dogovorimo za dan odvoza kosovnih odpadkov. ■

OBVESTILO LOVSKIH DRUŽIN

 LOVSKA DRUŽINA ŠENTJERNEJ IN LOVSKA DRUŽINA OREHOVICA

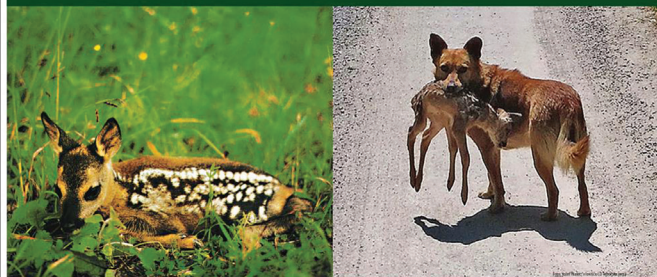
Vožnja v naravi z različnimi motornimi prevoznimi sredstvi je že vrsto let z zakonom prepovedana. Na celotnem območju gozdov v občini Šentjernej je tako prepovedana vožnja z vozili na motorni pogon ali drug lasten pogon vozila, ki omogočajo gibanje, hitreje od hoje pešca. Navedeno območje predstavlja naravno območje, ki ga moramo varovati. Živali se vznemirjajo, vozniki pogosto tudi v njih trčijo in jim razdirajo gnezda. Preplašene živali se več gibajo in posledično med drugim, zaradi dodatnih potreb po energiji, popasejo več

gozdnega mladja, s čimer se onemogoča razvoj in obstoj gozdov. Negativni vplivi vožnje v naravnem okolju so večplastni. Poleg hrupa motornih vozil, ki je zelo moteč ne samo za ostale uporabnike narave, temveč predvsem za živali, je najbolj očitna in negativna posledica tovrstne vožnje sprememba v sestavi tal.

Vožnja po strmih terenu tako v gozdu kot na travniških površinah povzroči veliko poškodb (razrito zemljo, uničeno travno rušo, povečano erozijo), hkrati pa pomeni lokalno uničenje pridelka na travnikih ali škodo na mladem drevju. Navsezadnje negujemo odnos do narave, živali in zagotovimo varnost sprehajalcem. ■

POSEBNO SPOROČILO IZ NARAVE! SRNE POLEGAJO MLADIČE

IMEJTE PSE NA POVODCIH!

LD Šentjernej
LD Orehovica

SEZNAM CEPLJENJA PSOV

Torek, 9. 6. 2020: 8.00 Dolenje Moko Polje, 8.30 Polhovica, 8.45 Pristava, 9.00 Gorenje Moko Polje, 9.15 Zapuže, 9.30 Tolsti Vrh, 10.00 Orehova, 11.00 Gorenja Stara vas, 11.30 Loka, 11.45 Gorenji Maharovec, 12.00 Dolenji Maharovec, 12.30 Gorenje Gradišče

Sreda, 10. 6. 2020: 8.00 Čadraže, 8.15 Gorenja Gomila, 8.30 Prapreče, 8.45 Dolenje Gradišče, 9.15 Gorenja Brezovica, 10.15 Vrh, 10.45 Dobravica, 11.00 Razdrto, 11.30 Šmalčja vas, 12.00 Mihovica, 12.15 Roje, 12.45 Drama

Četrtek, 11. 6. 2020: 8.00 Hrvaški Brod, 8.15 Zameško, 8.30 Mršeča vas, 8.45 Čisti Breg, 9.00 Šentjakob, 9.15 Groblje, 10.00 Ostrog, 10.15 Gruča, 10.30 Ledeca vas, 10.45 Brezje,

11.00 Imenje, 11.15 Dolenja Stara vas, 12.00 Šentjernej

Petek, 12. 6. 2020: 8.00 Cerov Log, 8.15 Mihovalo, 8.30 Gorenje Vrhpolje, 9.00 Dolenje Vrhpolje, 9.15 Žvabovo, 9.30 Šmarje, 10.00 Dolenja Brezovica, 10.45 Vratno, 11.00 Sela, 11.30 Javorovica, 12.00 Veliki Ban, 12.15 Vrbovce, 12.30 Volčkova vas

Cepljenje lahko opravite tudi v naši ambulanti: vsak delavnik od 7. do 19. ure, ob sobotah pa od 7. do 11. ure.

Pokličite nas na telefonsko številko 07 39 34 740. Seznam je objavljen tudi na naši spletni

strani: www.veterina-nm.si. Pri cepljenju imejte s seboj EMŠO lastnika psa, ki je obvezen podatek v centralnem registru psov. Za cepljenje in čipiranje mladičev je obvezen podatek o poreklu njihove matere. Za odjavo psa se zaračuna 10,08 evra, cepljenje proti steklini se zaračuna na 31,42 evra.

Več informacij:

Veterina Novo mesto d. o. o., Šmarješka cesta 2, 8000 Novo mesto / T: +386 (0) 7 393 47 40 / Fax: + 386 (0) 7 393 47 55 / tanja.vetnm@siol.net / info@veterina-nm.si ■

KULTURNI CENTER PRIMOŽA TRUBARJA SAMEVA

✍ ELIZABETA KUŠLJAN GEGIČ

📷 ARHIV KCPT

Zavoljo razglašene epidemije v začetku meseca marca, smo morali zapreti kulturni center. Žal je odpadlo veliko napovedanih dogodkov, nekaj celo tik pred izvedbo.

Na svoj redni letni koncert so se pripravljali ljudski pevci iz Vrhpolja, ki so imeli dvorano praktično že razprodano. Sprva smo koncert prestavili za 14 dni, v dogovoru z nastopajočimi, pa smo ga nato dokončno odpovedali. Pevci so morali prekiniti z vajami in do jeseni zagotovo ne bodo več vadili. Prav tako je odpadla dobrodelna predstava Oblast, pa koncert 1 na 1 Torni M. : Gušti, monokomedija Vida Valiča, predstava otroškega abonmaja ...

Obveščamo vas, da bomo v torek, 2. junija in četrtek, 4. junija 2020, odprli blagajno za vračilo kupnine od prodanih vstopnic. Odprti bomo med 9.00 in 17.00. Na blagajno vrnete kupljene vstopnice, mi pa vam vrnemo denar. Prosim, da ob prihodu v kulturni

center, upoštevate vse ukrepe, ki veljajo za zamejitev širjenja virusa COVID-19.

Do konca maja je bilo napovedanih blizu 40 velikih dogodkov, vključno s še dvema dobrodelnima koncertoma, eno abonmajsko gledališko predstavo in dvema dogodkoma za otroke. Abonmajske predstave bomo poskusili nadomestiti v jeseni, ko optimistično pričakujemo nadaljevanje tekoče sezone. Do takrat bomo pripravili tudi izbor predstav za naprej, verjetno pa bo sezona 2020/21 krajša.

V pogovoru z drugimi kulturnimi domovi, gledališči in glasbenimi ustvarjalci smo se spraševali, kaj prisotnost virusa pomeni za naše delovanje. Kako bo z nastopi pevskih zborov, folklornih skupin, kako bomo morali zagotavljati garderobe, vstopne v dvorano, sanitarije ... Žal odgovorov še nimamo, vsekakor pa si nihče ne predstavlja razredčne publike v dvorani (upoštevanje varnostne razdalje) in z maskami na obrazu ... Za začetek si nadajamo vsaj možnost organizacije dogodkov na prostem, ki bi počasi vrnilo kulturne dogodke s spleta nazaj med ljudi – kamor tudi sodijo. ■

JPedš d.o.o.
Šentjernej

Vljudno vabljeni na

ŠENTJERNEJSKI SEJEM

vsako II. in IV. soboto v mesecu

13. JUNIJ

27. JUNIJ

Bogata ponudba:

orodje / suha roba / tekstil in obutev / sveče / mesnine in mlečni izdelki / okusna gostinska ponudba

VABLJENI – LUŠTNO BO.

Obiskovalce prosimo, da upoštevajo priporočila NIJZ, živinski del sejma v juniju 2020 ne bo odprt. ■

PRVOMAJSKA BUDNICA PIHALNEGA ORKESTRA OBČINE ŠENTJERNEJ

ANITA PETRIČ

MARKO KALIN

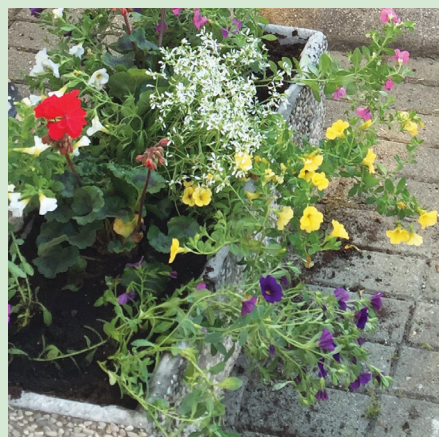
Pihalni orkester Občine Šentjernej je zaradi epidemije koronavirusa izvedel prvomajsko budnico malo drugače kot običajno. Na pomoč so jim priskočili gasilci PGD Šentjernej. Prispevali so gasilsko vozilo iz katerega je donela glasba posnetkov koračnic, ki jih je prav posebej, zaradi trenutnih izrednih razmer, pripravila Zveza slovenskih godb, v glavnem koračnice. Pred vozilom so korakali godbeniki z evropsko, slovensko in šentjernejsko zastavo na ustrezni medsebojni razdalji. Z budnico so pričeli že ob

6. uri zjutraj pred Kulturnim centrom Primoža Trubarja. Obhodili so cel Šentjernej ter se nato podali v Dolenjo Staro vas, Groblje, Dolenji Maharovec, Gorenje Gradišče, Dolenje Mokro Polje, Orehovo, Cerov Log, Gorenje ter Dolenje Vrhpolje in nazaj v Šentjernej. V Cerovem Logu so s prvomajsko budnico razveselili tudi župana Jožeta Simončiča. Pihalni orkester Občine Šentjernej se zahvaljuje gasilcem PGD Šentjernej, brez katerih bi si budnico težko predstavljali. Še posebej se zahvaljujejo šoferju Ladiju Medvešku. S skupnimi močmi so letos budnico pripeljali v še več vasi kot prejšnja leta. Zahvala gre tudi Zvezi slovenskih godb in seveda vsem vam, ki jih podpirate. ■

ZELENA EKIPA TUDI LETOS POLEPŠALA ŠENTJERNEJ

ANITA PETRIČ

Tudi letos se je zbrala Zelena ekipa, ekipa prostovoljcev, ki že vrsto let skrbi za lepši Šentjernej. Takoj po Zofki so združili svoje moči, zasadili so gredice in prazna korita pred občinsko stavbo, ob zdravstvenem domu, na trgu v Šentjerneju ter več kot 20 korit na vseh avtobusnih postajališčih in še ponekod po kraju. Najlepša hvala Janezu Miklavčiču za podarjene sadike, za vso pomoč ter svetovanje. Hvala vsakemu prostovoljcu posebej, tudi g. Vinku Pažinu (*na fotografiji*), ki je zbrusil in prebarval tri klopi na ploščadi pred občinsko stavbo in klopi na plac. Prostovoljno delo ima velik pomen za razvoj in za prihodnost, saj prispeva k napredku družbe, k razvijanju vrednot solidarnosti in k bolj povezani, humani, stabilnejši in uspešnejši družbi. Občina Šentjernej se vsem prostovoljcem in Cvetličarni Miklavčič iskreno zahvaljuje. ■

Predstavljamo KOVAŠTVO KOPINA, FRANC KOPINA s. p.

KO ZAPOJE KOVAŠKO KLADIVO

Kovaštvo je ena izmed najstarejših obrti pri nas in tudi zelo pomemben del naše kulturne dediščine. V današnjem modernem svetu ohranja izročilo ročnega dela in nas hkrati uči spoštovati izdelke lastnih rok in spretnosti. Ravno to daje rokodelstvu pravo vrednost. Pogovarjali smo se s **FRANCEM KOPINO**, lastnikom in ustanoviteljem Kovaštva Kopina, Franc Kopina s. p.

 SABINA JORDAN KOVAČIČ

 ARHIV KOVAŠTVA KOPINA, FRANC KOPINA S. P.

Kaj ste po poklicu?

Po poklicu sem vzdrževalec strojev in naprav.

Koliko časa ste že v kovaških vodah? Kje vse ste si nabirali izkušnje in znanja?

V kovaških vodah sem večji del svojega življenja. Kovaško delo in kovani izdelki so me vedno zanimali in tu sta prevladali želja po raziskovanju ter ustvarjanju. Sprva kot hobi, kasneje pa kot dejavnost, ki mi vzame večji del dneva. Ravno to, da nisem imel te sreče, da bi imel koga, ki bi mi razložil oz. bi me naučil teh stvari, je v meni spodbudilo še večjega raziskovalca in zavzetega učenca pri odkrivanju potrebnega znanja. Tu še kako velja, da se človek iz izkušenj res največ nauči. Poleg same kovačije, pa mi je zelo poznano tudi področje varjenja, saj je ogromno vsakodnevnih priložnosti, ko si lahko sam izdelam kaj uporabnega. Izdelal sem si na primer svoj traktorski mešalec za beton, sekač za drva, razne traktorske priključke ter razna orodja in pripomočke, da si lahko poenostavimo in olajšamo življenje. Ogromno ljudi pride do mene, da jim zavarim oziroma skonstruiram

stvari. In vedno se vračajo z novimi težavami, jaz pa jim z velikim veseljem pomagam. Zato je potrebno biti vsestranski in znati poleg kovaštva popraviti oziroma ustvariti orodja, ki nam olajšajo življenje.

Kdaj je padla odločitev, da stopite na samostojno podjetniško pot?

Odločitev je padla takrat, ko sem želel stopiti še stopničko višje. Z vso podporo ter s pomočjo svoje družine sem se odločil podati v podjetniški svet. Pred tem sem delal kovane izdelke za sorodnike in prijatelje. V začetku letošnjega leta pa sem si uredil vse potrebno in tako ustanovil podjetje Kovaštvo Kopina, Franc Kopina s. p. Zanimanja in naročil je res ogromno in zelo me veseli, da se kovani izdelki vračajo nazaj. Bil je že čas.

Kaj ste potrebovali, da ste pričeli oparavljati svojo dejavnost domače in umezne obrti (dovoljenja ...)?

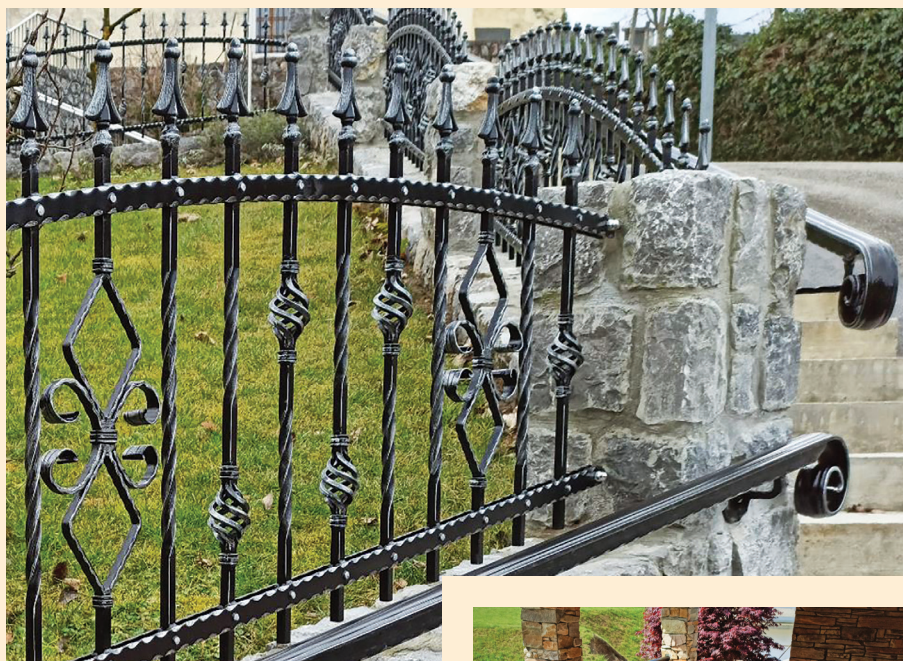
To sem uredil zelo hitro na SPOT-u v Novem mestu, kjer so mi s svojimi dragocenimi nasveti

in prijazno pomočjo pomagali ustanoviti podjetje. Povedal sem jim kaj vse bom v podjetju izdeloval/ustvarjal, oni pa so mi z nasveti in prijazno pomočjo uredili vse potrebno, da sem se tudi jaz znašel v podjetniškem svetu. Navkljub korona krizi je dela veliko, kar je super novica za gospodarstvo in njegov ponovni začetek. Mislim, da moramo kar pogumno stopati prihodnosti naproti, kajti strah nas bo še kako hitro lahko ohromil za veliko dlje časa, kot si mislimo. Upoštevajmo vse varnostne in zaščitne ukrepe ter pogumno zrmo v jutrišnji dan.

V vaši delavnici s pomočjo ognja, nakovala in raznih kladiv železu s preoblikovanjem vdahnete dušo in toplino. Kakšnih

»Z veliko mero veselja, ljubezni do kovaštva, ročnih spretnosti in smisla, se s pomočjo ognja, kladiva in nakovala, lotim preoblikovanja trdega in hladnega železa.«

postopkov in tehnologij se poslužujete pri svojem delu? Se poslužujete industrijskega načina izdelave ali vse delate ročno?

V sam izdelek gre ogromno časa, energije in ljubezni. To se čuti, saj izdelku podarim del sebe in tako kot ste rekli, izdelku vdahnem dušo in toplino. Za primer lahko izberem mojo unikatno kovano vrtnico. Za izdelavo ene kovane vrtnice potrebujem skoraj 4 ure res trdega dela in je v celoti ročno delo. Odzivi po vsej Sloveniji, in sedaj tudi tujini, so res neverjetni. Kovane vrtnice gredo za med. Na splošno imajo kovani izdelki edinstven in unikaten izgled, saj jih izdelujem s pomočjo ognja, kladiva in nakovala. Kakšen odstotek je tudi kupljenih okrasnih elementov, ki so posebej strojno obdelani in jih je težko oziroma zamudno ročno obdelati. Je pa čisto odvisno od naročila in želje stranke, saj se temu najbolj prilagam. Tu je ogromno okusov in želja, ki jim je potrebno slediti.

Kaj vse obsega vaš proizvodni program?

Izdelujem kovane izdelke vseh vrst: balkonske ograje, vrtno ograje, stopniščne ograje, dvoriščna vrata, okenske mreže, svetila, kovane vrtnice, kovane darilne izdelke, izdelke po

naročilu. Poleg kovanih izdelkov pa s svojim znanjem varjenja rešujem težave iz strojnega vsakdana uporabnikov ... Tako, da sem lahko res vsestranski in celi čas v pogonu na različnih »železnih frontah«.

Nam lahko opišete postopek kovanja?

Z veliko mero veselja, ljubezni do kovaštva, ročnih spretnosti in smisla, se s pomočjo ognja, kladiva in nakovala, lotim preoblikovanja trdega in hladnega železa. Ko je železo ogreto na pravo temperaturo, je pripravljeno, da mu z vztrajnimi udarci kladiva pokažem, kaj si v tej vroči gmoti železa pravzaprav želim iz nje ustvariti. Nato pa je čisto odvisno od same zahtevnosti izdelka in določenih potrebnih vmesnih faz, koliko časa je potrebno vztrajno preoblikovati to vroče železo. Je pa čista resnica to, da pametnejši na koncu odneha in tako železo spremeni obliko. ☺

Sami opravljate to delo ali imate še kaj zaposlenih?

Delo v večini opravljam sam. Je zahtevno in vem, da bo nekega dne drugače. V veliko pomoč sta mi tudi sinova, ki z veseljem priskočita

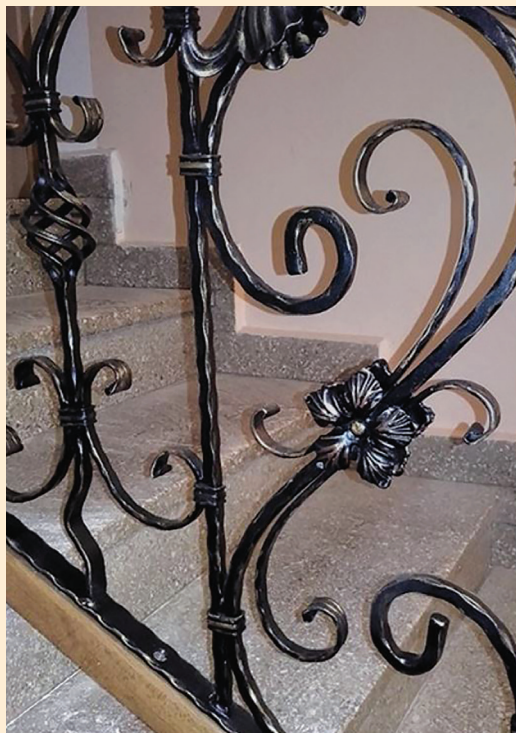

na pomoč z idejami, izračuni in z marketingom, pa tudi kladivu znata ukazati, kako naj zapleše. Ko pa sem utrujen, me žena vedno spodbudi s še kakšno idejo in mi da motivacijo za jutri.

Je težko z izključno ročnim delom in tradicionalnim načinom izdelave konkurirati poplavi industrijskih izdelkov?

Dokler se zavedam tega, da delam kvalitetno in unikatno ter me to delo osrečuje, me prav nič ne gane podatek, da bi lahko naredil 10-krat več, če bi imel industrijske pripomočke in bi tako zaslužil veliko več. Vsak, ki si res želi imeti kovano izdelek, takoj opazi razliko med mojim ročno kovanim izdelkom in štanc kovaškim izdelkom. In prav to zna tudi ceniti. Zato nimam nobene želje konkurirati industrijskim (štanc) izdelkom, ker je to čisto drugo področje in druga kvaliteta. Takšni izdelki nimajo v sebi tiste toplote in ljubezni, ki pa jo ročno kovani izdelki zagotovo ne skrivajo. To je ravno tako, kakor bi primerjal kvalitetno in slabše vino.

Vse sestavne elemente za vaše izdelke naredite sami ali jih kupite drugje in potem kovaško sestavite?

Večinoma elementov naredim sam, eno malenkost se tudi kupi (zlitine). Sama sestava in način kovanja je po dogovoru s stranko, kako ji najbolj ustreza. Če bi želeli sestavne elemente v celoti kupovati, pride na koncu to zelo drago in ne bi prišli skupaj s ceno. Pa tudi sama kvaliteta teh kupljenih elementov je daleč za našo. Zato se tega lotimo samostojno, da smo bolj kvalitetni in konkurenčnejši pri gotovih izdelkih.

Kako prihajate do novih strank? Se udeležujete sejmov, poslužujete oglaševanja ipd.? Ponujate svoje izdelke tudi na tujih trgih ali samo pri nas?

Zadeva je čisto enostavna. Zadovoljne stranke me predlagajo in priporočajo naprej, tako se širi krog zadovoljnih strank in posel pa raste. Ogromno odziva pa je bilo na moji Facebook strani Kovaštvo Kopina, kjer je bilo z objavo kovane vrtnice v nekaj dneh doseženih več kot

»Dela je dovolj za vse nas, saj je veliko povpraševanja in naročil. Če pa ne bi bilo dovolj kovačev, bi ljudje na žalost ostali brez svojih izdelkov, ali pa bi se odločali za industrijske izdelke.«

280.000 ljudi. Res neverjetno, kakšen pozitiven odziv je to sprožilo in kako veliko število naročil se je zavrtilo. Prav tako je že več tisoč sledilcev naše FB strani, ki zavzeto spremljajo vsako objavo novega izdelka in izkazujejo naklonjenost mojemu trdemu delu. Se je pa v zadnjih časih pojavilo ogromno pohval iz Avstrije, Italije in Hrvaške, tako da se lepa beseda o mojih izdelkih širi tudi onkraj meja Slovenije.

Kako je s konkurenco? Jo občutite?

Glede na število naročil, ki jih imam, bi si človek mislil, da sem na tem planetu samo še jaz, ki se ukvarjam s kovaštvom. ☺ Vsekakor je konkurenca prisotna tudi na tem področju in tako je tudi prav. Z monopolom in brez zdrave konkurence zamrejo vse želje po dokazovanju in doseganju nečesa, kar je boljše in lepše. Konkurence zaenkrat ne občutim, vsaj do tega trenutka je še nisem. Mogoče zaradi tega, ker sem kvaliteten, ugoden in bolj dostopen, kot je bližnja konkurenca. Po mojem mnenju je dela dovolj za vse nas, saj je veliko povpraševanja in naročil, če pa ne bi bilo dovolj kovačev, bi ljudje na žalost ostali brez svojih izdelkov ali pa bi se odločali za industrijske izdelke.

Od ideje do kladiva ... Kakšen je potek snovanja izdelka, ki ga stranka naroči pri vas (npr. balkonska ograja)?

Če vzamemo za primer balkonsko kovano ograjo, je najprej potrebna želja in simpatija po kovanem. Hvala bogu, da se ta trend zopet zelo hitro vrača. Ko me stranka kontaktira, se oglašim na lokaciji, kjer skupaj izoblikujemo celotno podobo kovane balkonske ograje, nekateri pa imajo to predpripravljeno že iz strani arhitektov. Velikokrat stranke prisluhnejo mojim izkušnjam in nasvetom. Opravim meritev, dorečemo glede cene, detajlov, roka dobave

in montaže. Stranka dobi nato še računalniško skico kovane ograje, da si lažje predstavlja kaj bo dobila oziroma kaj je naročila. Nato se zadeve lotim v delavnici. Sledi: »Kladivo kovaško zapoje, da se kovana ograja prikrade v srce tvoje.« Ko je kovana ograja surovo narejena, sledi prva montaža, ki jo imenujem »surova«. To pomeni, da se surova kovana ograja, pred cinkanjem, zmontira v celoti pri stranki na lokaciji, nato pa se odmontira in pelje na vroče cinkanje. Ko pride kovana ograja iz cinkanja, jo je potrebno najprej »razmastiti« in temeljito očistiti, da je ustrezno pripravljena na barvanje. Nato se končana kovana ograja zmontira.

Kako poskrbite, da so vaši izdelki kar se da vzdržljivi in kakovostni? Kakšne materiale uporabljate, da le-ti ohranjajo svoj videz in imajo dolgo življenjsko dobo?

Skrbim za vzdržljivost in kakovost izdelkov, zato uporabljam materiale najvišje kakovosti. Vroče cinkanje je eden najboljših načinov zaščite pred korozijo. V večini vozimo naše izdelke na vroče cinkanje v Avstrijo. Vsi izdelki, ki se nahajajo na zunanjih površinah, so avtomatsko zaščiteni z vročim cinkanjem. S tem se prepreči dodatno vzdrževanje in tako podaljša življenjsko dobo izdelka, praktično ga to naredi »večnega«. Vsi izdelki so mokro barvani z najkvalitetnejšimi barvami za pocinkano površino železa, izbor barv pa je neskončen, najbolj pogosta pa je črna barva. Dodatno se pobarvane površine obdela s patino. To naredi izdelek starinski in naravnost čudovit.

Kakšne so vaše želje po razvoju za naprej?

Moja največja želja je, da bi s svojim delom in izdelki navdušil tudi svoje vnuke ter bi tako pripomogel k ohranjanju te čudovite kovaške obrti še naprej. Saj se vsi dobro zavedamo, da na mladih svet stoji in bi bilo res škoda, da se zbudimo nekega dne, ko se kovanih izdelkov enostavno ne bo dalo več pri komur naročiti, videlo pa se jih bo samo še v muzejih. Sinova kažeta veliko volje, ljubezni, potenciala in mi tudi velikokrat priskočita na pomoč, ravno tako vnuki. Tako, da mislim, da smo na dobri poti, da nam skupaj uspe, da bomo imeli v Šentjernejski dolini še nekoga, ki bo vihtel kladivo s strastjo nad železom in mu s svojo ljubeznijo in močjo zapovedal čudovito ter večno obliko, ki je ni moč videti nikjer drugje. ■

PRAZNOVANJE 3. SVETOVNEGA DNE ČEBEL

DR. PETER KOZMUS

ARHIV ČZ SLOVENIJE, ANITA PETRIČ & EMIL TURK

20. decembra 2017 je generalna skupščina Organizacije združenih narodov (OZN) v New Yorku, na pobudo Slovenije, 20. maj razglasila za svetovni dan čebel. S tem se je končal dolgotrajni postopek razglasitve, ki se je pričel v letu 2014. Razglasitev je za Republiko Slovenijo pomenila pomembno diplomatsko zmago. Prvo praznovanje svetovnega dne čebel smo organizirali v Žirovnici na Gorenjskem, kjer je bil rojen Anton Janša, naš največji čebelar, ki se je rodil 20. maja 1734 in po katerem smo določili dan za praznovanje SDČ. Od razglasitve naprej se za praznovanje SDČ odločajo številne institucije, organizacije in

različna združenja po celem svetu. Glavne aktivnosti povezane s praznovanjem svetovnega dne čebel koordinira Ministrstvo za kmetijstvo gozdarstvo in prehrano ob sodelovanju s Čebelarstvo zvezo Slovenije, ki sta v ta namen tudi vzpostavila delovanje spletne strani www.worldbeeday.org na kateri so prisotne koristne informacije povezane s praznovanjem. Na mednarodnem področju praznovanje SDČ spodbuja Organizacija za prehrano in kmetijstvo (FAO) s sedežem v Rimu, ob sodelovanju z mednarodno čebelarstvo organizacijo APIMONDIA. V letošnjem letu naše aktivnosti močno kroji širjenje virusa COVID-19, zato v zvezi s praznovanjem SDČ ne bodo organizirani dogodki, kot v preteklih dveh letih, bo pa zaradi tega več aktivnosti potekalo preko medijev, spletnih javljanj in različnih objav na družbenih medijih, da so informacije čim bolj dosegljive širši javnosti.

Glavni namen SDČ ni praznovanje, ampak predvsem ozaveščanje širše javnosti da so:

- 1. Čebele in ostali opraševalci izredno pomembni!**
- 2. Čebele so v zadnjem obdobju na veliko področjih ogrožene!**
- 3. Kaj moramo kot skupnost in posamezniki narediti v prihodnosti, da bomo čebele ohranili v prihodnje!**

Nabor aktivnosti za boljše preživetje čebel:

- Sajenje avtohtonih medovitih rastlin (seznam rastlin je dosegljiv na spletni strani ČZS)
 - V okrasne namene (na balkonih in drugih zunanjih prostorih) sejemo, sadimo medovite rastline.
 - Ohranjamo travnike z večjo pestrostjo rastlin.
 - Setev travnikov z medonosnimi rastlinami.
 - Košnja cvetočih rastlin po cvetenju.
 - Nakup medu in ostalih čebeljih pridelkov pri najbližjih čebelarjih.
 - Moralna podpora čebelarjem.
 - Odstop primerne kmetijske lokacije za začasno ali trajno namestitev čebel.
 - Zmanjšana uporaba čebelam škodljivih pesticidov.
 - Mulčenje cvetočih rastlin v sadovnjakih in vinogradih pred škropljenjem s pesticidi.
- Nabor ni dokončen, vseeno pa lahko vsakdo najde ideje kaj lahko naredi dobrega za čebele in ostale opraševalce. Ob tem pa moramo še vedeti, da s tem ko pomagamo čebelam pomagamo tudi ostalim organizmom in nenazadnje tudi ljudem. Čebele namreč za dober razvoj in življenje potrebujejo skoraj enake življenjske pogoje kot ljudje. Čist zrak, vodo in zdravo okolje brez onesnaženosti. Takšno okolje pa je tudi bolj zdravo za življenje ljudi.

Zato, varujmo okolje in tudi sami bomo živeli v bolj zdravem okolju! ■

UREJANJE GORJANSKIH KOŠENIC

ANITA PETRIČ

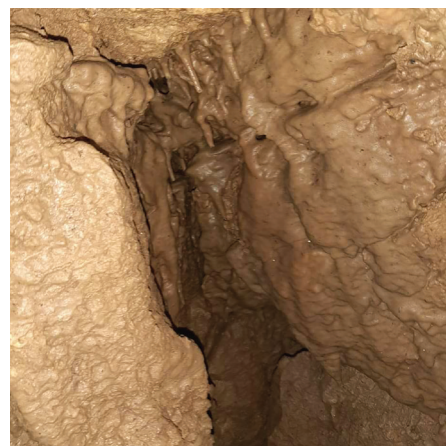
ARHIV DRUŽINE GRUBAR

Zavod RS za varstvo narave je vodilni partner projekta "Ohranjanje in upravljanje suhih travnišč v vzhodni Sloveniji" (LIFE TO GRASSLANDS), katerega poglobitveni cilj je med drugim ohranjanje košenic na Gorjancih. V projekt so vključeni tudi lastniki in najemniki košenic na Gorjancih. Med njimi je tudi Martin Grubar s svojo družino ter občani z Malega Bana. Vse od 15. januarja letos so odstranjevali zarasti na košenicah, pobirali kamenje in območje

na novo zatravili. Zavod pa je poskrbel za vsa gozdna in zemeljska gradbena dela (izkopi, iz-

ravnave). Urejeno je bilo 1,5 ha površine. Dela so zaključili ta teden. V tem času so odkrili tudi podzemno jamo, ki so jo že pregledali kostanjeviški jamarji. Jamarji so se spustili 25 metrov globoko v jamo in zavzeli stališče, da se le-ta zaradi varnosti zasuje. ■

Zvezdnata kukavica (*Orchis mascula*) na Miklavžu.

DELA NA GORJANSKIH KOŠENICAH PRI KONCU

MATEJ SIMČIČ, Zavod RS za varstvo narave, OE Novo mesto

V se od novembra 2017 so na različnih koncih na Gorjancih v zimskem in zgodnjepomladanskem času potekala dela v okviru projekta LIFE TO GRASSLANDS. V okviru aktivnosti smo kmetom, ki so se za določeno časovno obdobje po zaključku projekta obvezali vzdrževati košenice skladno z dosedanjimi praksami, na stroške projekta odstranili zarast na njihovih košenicah. Dela so zajemala tudi odstranjevanje manjšega kamenja in izravnavo terena, vse z namenom olajšanja upravljanja s košenicami, ki v ovršnem delu Gorjancev predstavljajo prave male oaze za travniško rastlinje sredi obsežnih bukovih gozdov.

Če izvedene aktivnosti povzamemo s številkami, ugotovimo, da smo namesto načrtovanih 10 ha očiščenih površin, očistili kar dobrih 16 ha. Obdelali smo košenice v širši okoli Javorovice, Miklavža in Rut nad Gabrjem. Veliko večino teh površin smo uredili preko zunanjega izvajalca, ki prihaja iz vnožja Gorjancev, delno pa smo površine očistili tudi preko prostovoljnih akcij, kamor smo vključevali lovške družine, pohodnike in ostale. Na območju Miklavža smo obnovili in razširili obstoječi sadovnjak. Ključno pri vsem tem je bilo, da so se v projekt vključili kmetje (vseh skupaj smo obravnavali 18 vlog), ki so bili samoiniciativni, napredno razmišljajoči in kar je ključno, ki so navezani na svoje košenice.

Največji izziv so predstavljali Gorjanci sami – pestra kamninska zgradba, mestoma slab dostop ter pomanjkanje prsti za izravnavo terena. Kljub tem izzivom nam je uspelo izpeljati začrtane aktivnosti (skoraj) do konca. Projekt je namreč v zadnjih mesecih izvedbe. Nikakor pa projekt ni obsegal samo odstranjevanja zarasti na terenu. V okviru projekta je potekalo nešteto komunikacijskih aktivnosti z lastniki, strokovnjaki in gozdarske kmetijske stroke, botaniki ter ostalimi poznavalci rastlinstva in živalstva, vezanega na travniške površine. Skupaj smo ugotovili, da košenice na Gorjancih kljub splošnemu trendu zaraščanja še vedno predstavljajo ene najbolj vrstno pestrih travniških združb na območju Slovenije. Samo upamo lahko, da bodo prizadevni kmetje še naprej prepoznavali pomen košenic zanje in za ohranjanje narave tudi v prihodnje.

V kolikor imate dodatna vprašanja v zvezi s projektom, vas vabimo, da si ogledate spletno stran <http://www.lifetograsslands.si/> ali nam pišete na naslov matej.simcic@zrsv.si. ■

SABINA JORDAN KOVAČIČ

S KNJIŽNIH POLIC

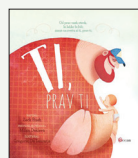
Markus Zusak: FANT, KI JE POSTAL MOST

Osupljiva zgodba o petih bratih, ki odrasčajo povsem sami, v svetu lastnih pravil. Družbo jim dela pisana družina hišnih ljubljencev. Živijo v predmestni hiši na Archerjevi ulici. Vsi jih poznajo kot divje, neukročene, ljubeče, neusmiljene, polne volje do življenja in hkrati tudi žalosti. Na poti v odraslost odkrijejo pretresljivo skrivnost, ki je še kako povezana z izginotjem njihovega očeta. V družini Dunbar pa ima fant po imenu Clay posebno mesto, kajti zgradi most, da bi svojo družino opral preteklosti in priklical čudež.

Ahmed Burić: TI JE SMEŠNO, DA MI JE IME DONALD?

Roman vas popelje na vožnjo z Ahmedom Burićem in zgovornim taksistom Donaldom. Donald Meerbac, veteran vojne za Sarajevo, v monologu kot mine na minskem polju preskakuje iz anekdote v anekdoti. Pripoveduje tudi o povojnem času, ki je srečnejši, saj si je ustvaril družino, vodi uspešno podjetje. Hkrati pa vse bolj ugotavlja, da živi v mestu, ki pa pravzaprav ni več njegovo. Knjiga je polna duhovitega sarajevskega govora in besednih iger. Med prebiranjem zgodbe ugotovimo, da je Donald glas vojne in tudi glas Sarajeva.

Zach Bush: TI, PRAV TI

Novo rojstvo v trenutku za vedno poveže starše in novorojenčka. Slikanica bo bralca z ganljivimi verzi in čudovitimi ilustracijami popeljala od otrokovega prvega nasmeha, poskusov prvih besed in negotovih korakov do zvedavega raziskovanja sveta z roko v roki. Za očke in mamice. Za dečke in dečke.

IZKUŠNJE SO Z NAMI DELILI:

NINA ŠALAMON, pomočnica ravnatelja in pedagoški vodja poučevanja na daljavo, BERNARDA HOSTA, JASNA BALANT, LANA ZRINJANIN in MOJCA NOVAK, učiteljice OŠ Šentjernej in izvajalke poučevanja na daljavo, OGNJEN SAJE in KRISTIJAN KRALJ, koordinatorja spletnih učilnic in učitelja športa, ter MARJAN CERINŠEK, glavni koordinator spletnih učilnic in poučevanja na daljavo.

IZOBRAŽEVANJE NA DALJAVO V OŠ ŠENTJERNEJ V ČASU KORONAVIRUSA

V dne, ko so šole odprle vrata za učence 1. triade in devetošolce, nekateri učenci in učitelji delo še vedno opravljajo od doma. Zato smo se v uredniškem odboru glasila odločili, da skupaj z Osnovno šolo Šentjernej predstavimo, kako je v času epidemije potekalo izobraževanje na daljavo. Za večino šolarjev, učiteljev in tudi staršev je bil to nov način dela v povsem novih okoliščinah. Nekateri imajo veliko izkušenj z izobraževanjem na daljavo, za marsikoga pa je bila trenutna situacija težka. Verjamemo, da v naši šoli dela množica izjemnih učiteljev, ki z visoko ravnijo strokovnosti, integritete in človečnosti pomagajo tako učencem kot staršem.

Učenje na daljavo je za učence popolnoma drugačno od dela v učilnici, kjer ste v vsakem trenutku prisotni za dodatno razlago ter pojasnila. Kako so se učenci navadili na takšno delo in kako ste se znašli vi učitelji?

Bernarda Hosta: Večina učencev se je s pomočjo staršev presenetljivo hitro navadila na takšno delo. Meni se zdi, da so zelo hitro dojeli, kako uporabljati spletne učilnice in kako se naloge rešuje ter jih oddaja v pregled učiteljem. Če so bili starši ali učenci v stiski ali težavah, smo to reševali preko telefona, z nabavo novih računalnikov in uporabili še druge načine pomoči.

Učitelji smo se na tak popolnoma nov način

dela navajali zelo različno. Mlajši učitelji/-ce, ki so bolj vešč deli z računalnikom, so se po mojem mnenju hitro vpeljali. Starejši/-e učitelji/-ce smo potrebovali več časa in tudi truda. Mislim, da je bilo na začetku, zaradi vsakodnevne kopice novih informacij in načinov dela, za vse učitelje uvajanja šole na daljavo precej stresno.

Jasna Balant: Na OŠ Šentjernej poučujem v 2. in 3. triadi francoščino in nemščino kot drugi tuji jezik, kjer je večji poudarek na govorjenju in poslušanju kot pa na branju in pisanju. Kako to omogočiti pri pouku na daljavo?

Ker pri svojem pouku ne uporabljam učbenikov, pogosto brskam po spletu, kjer je veliko različnih gradiv za učenje tujih jezikov. Trenu-

tno situacijo sem izkoristila za to, da v gradiva za učence skoraj vedno dodam tudi povezave do interaktivnih, zvočnih in zvočno-slikovnih nalog. Ob njih lahko učenci poslušajo, vadijo izgovorjavo, preverjajo neko snov in dobijo takojšnjo povratno informacijo, z vrstniki tekmujejo v kvizih, spoznavajo zanimivosti tujih dežel. Za takšne naloge si pri običajnem pouku vzamemo čas le priložnostno, čeprav jih učenci radi rešujejo. Razlago snovi podam v pisni obliki, ki jo občasno dopolnim z zvočnim posnetkom. Za dodatna pojasnila pa me učenci kontaktirajo v spletni učilnici, ki smo se jo vsi zelo hitro navadili. V spletno učilnico oddajo učenci tudi svoje naloge. Celo bralno tekmovalje nam je uspelo izpeljati na daljavo. Seveda pa pogrešam pouk v živo in stik z učenci. Predvsem mi manjka živahni neposredni govorni stik, ki je pri običajnem pouku tujih jezikov ves čas prisoten.

Mojca Novak: Delo na daljavo ima svoje posebnosti, na katere so se morali navaditi tako učenci kot mi, učitelji. Najmlajšim pri delu pomagajo starši ali starejši člani družine, saj še niso večši ravnanja z računalnikom in spletom. Tudi učitelji smo se uspešno spopadli z novimi izzivi in v slabih dveh mesecih pridobili veliko novih znanj. Snemanje in urejanje videoposnetkov, iskanje in uporaba raznovrstnih aplikacij, priprava interaktivnih učnih listov ali predstavitvenih programov in videokonference so naš vsakdanjik. Ni bilo vedno lahko, a tudi mirno morje ne prinese uspešnega morjarja. Delo je drugačno, a izzivi nas delajo še močnejše in uspešnejše.

Ali pošiljate naloge učencem vsak dan, jih učenci tudi vestno vračajo v pogled nazaj?

Mojca Novak: Učencem naloge pošiljamo vsak dan glede na vnaprej dogovorjen urnik, ki ga tedensko usklajujemo v aktivih. Gradiva so raznovrstna: od tistih, zapisanih v tekstovni obliki, interaktivnih učnih listov in drugih aplikacij, spletnih iger, do zvočnih ali video posnetkov. Učitelji se trudimo oblikovati gradiva na način, da so učencem blizu in jih motivirajo za delo. Najmlajše spodbujamo z njihovimi lastnimi izdelki, ki jih uporabljamo tudi za nadaljnje poučevanje, zaradi česar je učenje še bolj zabavno. Učenci se dobro odzivajo in skoraj vsi vestno opravljajo svoje zadolžitve. Z njimi komuniciramo preko spletne učilnice, videokonferenc, telefona ali spletne pošte.

Ali ste sodelovali s kolegi, si pomagali, delili dobre prakse, ali šolarjem izbirate čim bolj zanimive, relevantne, smiselne naloge, dejavnosti in izzive?

Bernarda Hosta: Sodelovanje med učitelji je bilo vsakodnevno, predvsem sodelovanje s člani aktiva. Učitelji smo skupaj sestavili dela in dejavnosti šole na daljavo, uskladjali smo podajanje učne snovi po posameznih predmetih,

dogovarjali smo se o načinu izvedbe dni dejavnosti (TD, ND, KD, ŠD), usklajevali smo načine preverjanja in ocenjevanja znanja. Izmenjavali smo si pripravljene učne vsebine, jih po potrebi popravili, in si pomagali z nasveti in drugimi oblikami pomoči.

Učencem smo omogočili različne načine podajanja učne snovi, preverjanj in ocenjevanj znanja. Učna snov je bila podana na zanimiv, privlačen in drugačen način (v obliki kvizov, plakatov, seminarskih nalog, peke kruha, barvanja pirov, reševanje nalog v DZ, prepisi tabelskih slik v zvezke, telefonski pogovori, VK ...). Dogovorili smo se, da snov podamo strnjeno in učinkovito. V nekaterih primerih je bila potrebna tudi daljša pisna razlaga. Učenci so si pomagali pri osvajanju učne snovi z učbeniki, DZ in učni listi.

»Večina učencev se je in se še vedno dobro počuti, še kako jim je všeč, da so jim starši v pomoč. Pogrešajo pa druženje v šoli s prijatelji.«

Ker nimajo vsi šolarji pri načrtovanju dejavnosti enakih možnosti dostopa do interneta, ali jim naloge prilagodite tako, da lahko sledijo tudi tisti z najslabšimi pogoji za dostop do interneta?

Lucija Blažič: Vsem učencem, pri katerih smo zaznali, da niso imeli (zadostnega števila) opreme – računalnika ali dostopa do interneta, smo v sodelovanju Zavodom za šolstvo, občino in posamezniki, ki so bili pripravljeni pomagati, v največji meri priskrbeli opremo, da lahko sodelujejo pri izobraževanju na daljavo. Vse naloge oz. vsebine v spletni učilnici so na voljo ves čas (tudi za nazaj), zato jih lahko učenci pregledujejo in rešujejo kadar jim ustreza. Časovno omejeni so le kvizi. Na voljo so jim vedno tudi alternativni načini oddajanja nalog, v kolikor zaradi tehničnih težav oddaja preko spletne učilnice ni možna. Morebitne težave rešujemo seveda tudi sproti individualno ...

Učencem iz ranljivejših skupin, ki bodisi nimajo ustrezne opreme, bodisi je ne znajo uporabljati, gradiva pošiljamo po pošti, vključili smo jih tudi v Facebook skupino, kjer imajo možnost komunikacije z učitelji. S temi učenci smo v kontaktu tudi prek telefonskih pogovorov.

Možnosti otrok za šolsko delo doma so popolnoma drugačne kot v šoli – celotisti, ki imajo optimalne pogoje za delo na domu (svoj računalnik, svojo mizo, svojo sobo), so neprimerno bolj podvrženi nizu motečih dejavnikov. Menite, da je njihova koncentracija doma na nižji ravni in njihovo delo počasnejše? Ali doma za naloge porabijo več časa kot v šoli?

Lucija Blažič: Težko bi se strinjala s trditvijo, da so učenci doma bolj podvrženi nizu motečih dejavnikov. To je povsem odvisno od individualne oz. družinske situacije. Nekateri celo poročajo, da jim delo od doma bolj ustreza in da je manj motečih dejavnikov kot v šoli, da se lažje zberejo, da jim ustreza, ker imajo individualen tempo in si organizirajo učenje po svoje. Če imajo še pomoč starša, ki z njim individualno dela (zlasti mlajši), lahko od učenja odnesejo precej več. Nekateri starši tudi poročajo o precejšnjem napredku (predvsem pri mlajših učencih, v branju, pisanju, računanju). V šoli je zaradi števila otrok v oddelku, specifik posameznikov, raznolikosti učencev, šolskega urnika ... pogosto težje zagotoviti najbolj optimalne pogoje za delo, zlasti učencem, ki imajo na področju pozornosti in koncentracije težave. Čas, ki ga učenci porabijo za učenje na daljavo, je bil sprva daljši, a ko so se na način dela nekoliko privadili in je delo postalo utečeno, prav tako smo vsebine količinsko prilagodili, zato menim, da v povprečju ne porabijo več časa kot bi v šoli. To je seveda odvisno tudi od računalniškega znanja, samostojnosti, sposobnosti koncentracije, organizacijskih veščin, usvojene bralne tehnike ... Narava dela na daljavo zahteva bistveno več samostojnega dela, zato so te veščine toliko bolj pomembne. Po odgovorih ankete, ki smo jo izvedli z učenci in starši po dveh tednih izobraževanja na daljavo, skoraj polovica učencev porabi za učenje 1 do 3 ure na dan, 40 % učencev 3 do 5 ur, 10 % pa več kot 5 ur na dan. Če to prevedemo v šolske ure, torej od 4 do cca. 7 šolskih ur, primerljivo s številom šolskih ur, v nekaterih primerih porabijo celo manj časa, kot ga sicer preživijo v šoli, če pa odštejemo še čas za domače naloge, ki jih tu ni oz. so že vključene v delo, pa bi lahko celo trdili, da imajo učenci več prostega časa.

Kako ste ohranjali medsebojne stike? Učitelji, učenci, starši? Ste bili z učenci v stiku tudi preko video klica?

Bernarda Hosta: Po mojem mnenju in pogovorih s starši in učenci, se večina učencev dobro počuti doma in jim je všeč, da so jim starši v pomoč. Pogrešajo pa druženje v šoli s prijatelji. V petem razredu so učenci že kar samostojni, vendar jim še vedno občasno pomagajo starši. Učenci imajo več nadzora pri opravljanju nalog in so se zato pridobili delovne navade, kar jim bo koristilo tudi v nadaljnjem šolanju. Tukaj so starši opravili res ogromno delo in smo jim

hvaležni za tako držo. Večina staršev se obrača na nas bolj zaradi določenih informacij, npr. o preverjanju in ocenjevanju, ne toliko za samo šolsko delo. S starši tistih učencev, ki imajo več učnih težav smo v stiku preko e-pošte, telefonov in drugih načinov komunikacije.

Učencem smo učitelji vedno mentorji pri podajanju snovi, preverjanju, ocenjevanju, posredovanju informacij, obnašanju, pošiljanju nalog. Pripravljeni smo jim pomagati, kadar potrebujejo našo pomoč.

Kot rečeno smo z učitelji v aktivu sodelovali vsakodnevno, z drugimi učitelji pa preko video konferenc, klepetalnic, preko elektronske pošte in telefonskih pogovorov. Pomagali smo si med seboj s kakšno dobro mislijo, pesmijo, pa tudi s kakšno dobro knjigo, filmom ali šalo.

Prav tako je na ta način potekalo sodelovanje s starši. Z nekaterimi starši je bilo več sodelovanja, z drugimi manj, a so bili zadovoljni, da učitelji sodelujemo tudi z njimi in ne samo z učenci.

Lana Zrinjanin: Kmalu po začetku šolanja na domu sem od učencev in staršev dobila kar nekaj sporočil, da učenci pogrešajo stik z učiteljem in sošolci ter da bi se radi srečali tudi po videokonferenci. Prosila sem za pomoč g. Cerinška in sva skupaj organizirala videokonferenčno uro oddelčne skupnosti mojega oddelka. Stik je bil pristen in čeprav je to popolnoma nova izkušnja, je bila zanimiva in prijetna tako za učence kot zame. Kmalu potem smo učiteljice tujih jezikov organizirale še učne ure angleščine po videokonferenci v vseh oddelkih. Imamo pozitivne izkušnje s takšnim načinom komunikacije z učenci, ki je postal stalnica pri pouku angleščine na daljavo in pri urah oddelčne skupnosti.

Kako je potekal šport na daljavo?

Ognjen Saje: Pri športu smo oblikovali vaje, naloge in aktivnosti, ki so bile prilagojene za samostojno izvedbo in v domačem okolju. Učenci so svoje opravljene naloge in izzive evidentirali, poslikali ali pa na druge načine zabeležili in nam jih poslali v okviru spletnih učilnic. V času spremenjenih okoliščin poučevanja se je tako tudi pouk in podajanje vsebin v okviru športa prilagodilo v smeri interaktivnih gradiv. Upoštevali smo tudi priporočila glede aktivnosti v času epidemije, tako da so bile naloge oblikovane za posamezno delo v domačem ali naravnem okolju.

Kristijan Kralj: Ravno tako kot drugi predmeti, se tudi predmet šport v tem času poučuje preko spletne učilnice. Vsebine, aktivnosti, športne naloge in gibalni izzivi za učence so dnevno objavljeni v spletnih učilnicah. Snov oz. gibalne naloge so prilagojene tako, da jih učenci lahko opravljajo v domačem okolju in s prilagojenimi rekviziti.

Od učencev se zahteva povratna informacija o delu. Pošiljajo fotografije ali videoposnetke svojih aktivnosti, ali pa pošljejo izpolnjen

dnevnik tedenskih aktivnosti. Učitelji pri tovrstnem delu seveda zaupamo učencem in staršem, da zares in pošteno opravijo svoje delo.

Kako ste vzpostavili sistem učilnic na daljavo in kakšna je bila vloga koordinatorjev?

Ognjen Saje: Koordinatorji v sklopu poučevanja na daljavo delujemo kot povezovalni člen med učitelji in učenci. Objavljamo gradiva v spletnih učilnicah, pripravljamo razne spletne kvize in omogočamo podajanje odzivov učencev na naloge, ki jim jih učitelji pripravijo za posamezni dan. Vsakodnevno se z učitelji srečamo na avdio konferenci, kjer načrtujemo delo za naslednji dan in podajamo usmeritve z upoštevanjem vseh varnostnih navodil. V primeru, da se podajo kakšna specifična navodila glede objave gradiv, o tem obvestimo učitelje s katerimi sodelujemo in prilagodimo aktivnosti novi situaciji.

Kristijan Kralj: V tem »korona času« se je morala vsaka šola spopasti tudi s tem, kako hitro in učinkovito vzpostaviti delujoče spletno okolje, ki bi bilo hkrati pregledno in prijazno do učencev. Arnesovo platformo Moodle na naši šoli že kar nekaj časa poznamo, vendar se poučevanje na ta način ni nikoli vzpostavilo. Ker pa ekstremne razmere zahtevajo nevsakdanja dejanja in nevsakdanje načine pouče-

vanja, smo se tudi tega izziva zavzeto lotili.

Določili smo devet koordinatorjev, za vsak razred enega. Naloge le-teh so:

- usklajevanje dela vseh učiteljev v določenem razredu;
- vnos gradiv v spletno učilnico in pomoč pri pripravi preverjanj, ocenjevanj, videokonferenc in drugih podobnih nalog v spletnem okolju;
- pomoč učencem in učiteljem pri odpravljanju nejasnosti, napak ...;
- dnevno usklajevanje z ostalimi koordinatorji in vodstvom glede izgleda, preglednosti in učinkovitosti spletnih učilnic.

Na začetku je delo učitelja koordinatorja zahtevalo zelo veliko učenja. V prvem tednu delovanja šole na daljavo tudi po več kot 12 ur dnevno in pozno v noč.

Sedaj je že veliko bolje, stvari so poznane in usklajene in delo poteka veliko hitreje in mirneje.

Za delo učiteljev in učenje učencev od doma je bil zagotovo izziv vzpostaviti komunikacijo med učitelji in učenci. Kako ste se soočili s tem, kaj vse je bilo potrebno postoriti za brežhibno tehnično delovanje?

Marjan Cerinšek: Sodelovanje na razpisih za sofinanciranje strojne opreme, na katerih smo

»Tu moram pohvaliti vse zaposlene, ki pripravljajo gradiva za spletno učilnice, še posebej pa ekipo, ki sodeluje pri koordiniranju dela v spletnih učilnicah in je v začetku objavljala vsa gradiva, pa tudi učence in starše, ki so naredili vse potrebno za čim prejšnjo uspešno vključitev učencev v spletno učilnico.«

sodelovali v prejšnjih letih in na katerih smo zagotovili prenosne računalnike za zaposlene, nam je zagotovilo relativno enotno in ustrezno izhodišče za delo učiteljev. Več težav so nam povzročale možnosti povezovanja v internet, ki so pri uporabnikih na posameznih območjih različne in ne omogočajo povsod uporabe naprednejših in zahtevnejših tehnologij. Še večje težave so se pojavile pri učencih, predvsem mlajših, ki pri običajnem načinu šolanja niso potrebovali računalniške opreme, ki je za uspešno spremljanje pouka na daljavo nujna. Pri zagotavljanju opreme so nam na pomoč priskočili donatorji posamezniki, lokalni podjetniki, preko Zavoda republike Slovenije za šolstvo pa tudi večja, predvsem telekomunikacijska podjetja. Z njihovo pomočjo smo zagotovili nekaj računalnikov, pa tudi dostopnih točk za mobilni internet. Razen infrastrukture je bilo potrebno prilagoditi tudi že pripravljeno okolje za delo na daljavo, ki učencem vseh razredov na enem mestu zagotavlja potrebne informacije in gradiva za čim bolj učinkovito in uspešno učenje. Učenci razredne stopnje so se v času zaprtja šole povečini prvič srečali s spletnimi učilnicami, starejši učenci pa so jih občasno uporabljali že prej. Zato je bilo najprej potrebno zagotoviti podatke za prijavo in nato še vključiti učence. To nam je kljub začetnim težavam z dostopom do stre-

žnikov povečini uspelo že v prvem tednu šolanja na daljavo. Tu moram pohvaliti vse zaposlene, ki pripravljajo gradiva za spletno učilnico, še posebej pa ekipo, ki sodeluje pri koordiniranju dela v spletnih učilnicah in je v začetku objavljala vsa gradiva, pa tudi učence in starše, ki so naredili vse potrebno za čim prejšnjo uspešno vključitev učencev v spletno učilnico.

V času zaprtja šole je bilo potrebno omogočiti delo na daljavo tudi drugim službam v šoli. Uporabljene so bile tehnične rešitve, ki so omogočile delo na daljavo tudi njim. Tako so se na daljavo izvajale tudi računovodske in administrativne naloge.

Ves čas zaprtja šole smo spremljali delovanje sistema in pripravljali rešitve, ki nam bodo olajšale in izboljšale morebitno delo na daljavo v prihodnje.

Kako je potekalo sodelovanje z učitelji, starši in učenci ob prehodu na šolanje na daljavo?

Marjan Cerinšek: Pri vzpostavljanju in uporabi sistema je bilo potrebno veliko komunikacije s sodelavci, učenci pa tudi starši, ki so vsi skupaj pripomogli, da smo najprej zagnali sistem spletnih učilnic, potem pa jih dopolnjevali in nadgrajevali za delo. Komuniciranje je potekalo preko šolske spletne strani, elektronske pošte, telefonov, spletnih obrazcev, forumov, v skrajnih primerih pa tudi v živo, seveda ob upoštevanju vseh varnostnih ukrepov.

Rad bi pohvalil tako sodelavce kot tudi starše in učence za strpno in konstruktivno komunikacijo, ki je pripomogla k temu, da smo se lahko prilagodili razmeram in bomo izvajali pouk na drugačen način do ponovnega povratka vseh v šolo, česar se še posebej veselim.

In še zaključna misel.

Nina Šalamon: Delo na daljavo je bilo za celoten kolektiv, vodstvo šole, učence in starše OŠ Šentjerneje res zalogaj. Organizacijsko, izvedbeno in tudi čustveno. Da pedagoških izzivov v najširšem smislu, sploh ne omenjam. Kakor celotna situacija, s katero smo se soočili – ogromen zalogaj. Ko stopi na to pot, ne veš niti za trenutek, kam te bo pripeljala.

Veliko truda smo vložili prav vsi, da bi otrokom omogočili kar največ. Ne glede na vse napake, ki smo jih storili in se iz njih učili, smo na šoli vzpostavili močno dodatno bogato pedagoško in tehnično zakladnico znanja ter izkušenj. Vsak dan smo črpali iz vseh lepih in prisrčnih odzivov, ki smo jih prejeli preko ekranov v obliki prispevkov, filmčkov, fotografij in izdelkov. Ne glede na to, koliko truda so morali vložiti učenci ali mi ali starši, ne glede na to, koliko se je komu zdelo smiselno ali ne, učinkovito ali ne ..., mi smo z našo potjo zadovoljni. Predvsem pa s tem, da smo stopili velik korak naprej in nas je izkušnja opogumila, da zmoremo. Četudi dvomimo, ne vemo kako ... zmoremo. Z veliko poguma in zaupanja. ■

RESSLOV DOBRI PRIJATELJ

Mlajši brat gorjanček - Maximiljanček

RAFKO BOY - RAFKO STUDIOS

MLADI RESSSEL JE OSTAL BREZ VSEGA PA VENDAR SREČEN, DA JE OSTAL ŽIV. JE OSTATI BREZ VSEGA RES NAJHUJE
KAR SE ČLOVEKU LAHKO ZGODI SE JE VPRAŠAL SAM PRI SEBI. ŽIVLJENJE SAMO JE MNOGO VEČ
KOT NEKAJ CEKINOV. NO JA KONJA MI JE PA VSEENO ŠKODA JE MODROVAL SAM PRI SEBI.

PEŠ JE KAR ZELO PRESTRAŠEN NADALJEVAL POT DOMOV.
LUNA JE ŽE MOČNO POSIJALA. ROSE NI BILO. PRAPROTI PA POLNO VSEPOVSOD.

NITI SAM NI OPAZIL, KAKO SE MU PRAPROTNO SEME VTRESA V ČEVLJE.
KMALU ZATEM PA POT NI BILA VEČ KOT OBMOČJE TIŠINE. PRECEJ JE VSE OŽIVELO
RESSSEL JE SPRVA ZAČUDENO POTEM PA VSE BOLJ ZVEDAVO IN Z ZANIMANJEM
PRISLUHNIL POGOVOROM, KLEPETU IN CELO PREPIRU.

O MATERI ZEMLJI ZA DVATISOČ LET

*Zemljica, koliko si stara?
Koliko rodovom si kruha dala?
Si jih do smrti preživela
in na koncu še počitek dala.*

*Ti kraljica si vesolja,
saj ni nikjer takega okolja,
že mnogo res si pretrpela
in kot mati, si vse v naročje vzela.*

*Zemljica, zakaj si se odločila,
da ne boš več nam služila,
smo zmešali te ljudje,
ali je kaj iz vesolja še?*

*Čas preroka je prišel,
nekaj bo pustil in nekaj vzel,
vsem pa prerokuje
za spreobrnitev, če ne bo vse huje.*

*Za naš planet se ve,
da postal velik bo wc,
saj ne vedo več kam,
bi z odpadki stran.*

*Če hočemo še živeti,
se moramo v roke vzeti,
poslušati ekologijo
in znanstvenike, ki temu sledijo.*

*Umetna gnojila in krmila
ter strupena še škropila,
to je poglavje zase,
da nam še kaj priraste.*

*Vse to mora biti,
da smo vsak dan siti,
kar pa vse ni res,
je tudi siromakov vmes.*

*Narava je udarila nazaj,
in sama ve zakaj,
ker človek jo ne spoštuje,
naj pa z življenji greh plačuje.*

*Je narod neozdravljivo bolan,
ker svet je zastrupljen,
že od nekdaj prerokovan,
da bo narave plen.*

*Od tu povratka ni,
ker nas preveč živi,
še bomo se ljubili
in naprej množili.*

*Le kam to gremo, kam?
Kot, da se zmešal je program,
vsi bomo v špico šli,
od koder več vrnitve ni.*

*Na koncu nas še atomska čaka,
ki nam bo odprla vrata,
skozi nje bomo šli vsi brez slovesa,
v pekel, vica ali nebesa.*

*Vse prišlo bo do tega,
ker več nimamo boga,
svet ostal je brez glavarja
in naših glav krmarja.*

*Morale nič več ni,
zato smo brez vesti,
ostaja še hlastanje
za velike denarje.*

*Smo na dobri poti,
k človeški zmoti,
ki nas vodi,
h katastrofi.*

*Še enkrat, hvala lepa, mati zemlja,
ko pride komet,
naj naš pozdrav te spremlja,
tja na drugi svet.*

Gustelj Cvelbar

Bralci boste lahko nadaljevanje zgodbe vsak mesec spremljali na spletni strani josefressel.si
Izid celotne zgodbe v tiskani obliki je predviden v jesenskem času. ■

MARIJA OB POTI

ANTON TRPIN

Življenje je srečevanje in poslavljanje. Vsi smo na poti. Včasih je trda in naporna, včasih lažja. Vedno smo potrebni nekoga. In morda vsak prej ali slej občuti resnico, ki jo je izrekel star misijonar:

»Sedemdeset let imam, pa še vedno potrebujem materine roke.« Mislil je na tisto »večno materinstvo«, kar nam je ovekovečil Bog v Mariji.

Marija ob poti. Ti spomeniki ob poti so postavljeni iz osebne vere. Ne spomeniki iz lesa in kamna, ampak spomeniki naše ljubezni. Tudi naša priljubljena božja pot v Novem Lurdu. V vsakdanjem življenju nam je potrebno takšno znamenje, kot nekakšna postaja, kjer se srečamo s samim seboj in svojo materjo Marijo. Da notranje zorimo v cele in močne osebnosti, smo potrebni Marije, ki nad nami nadaljuje svoje materinsko poslanstvo.

Naš Lurd, ki privablja ljudi od vseh strani, daje svojstveno občutje in milost. Ljudje občutijo božji mir, notranjo srečo in zdravje, dušno in telesno. O tem izpričujejo mnoga pisma in zahvale, ki jih obiskovalci oziroma romarji polagajo k Marijinim nogam. Ko prebereš eno tako pismo (s podpisom), si rečeš: »Marija, pomagaj temu dekletu, podari ji zdravje, vrni veselje družini.« Veliko je takih prošenj in zahval v tem »ubogem in skromnem Lurdu«. In vendar je kraj milosti, miru, blagodejne sprostitve in božjega usmiljenja.

V Lurdu še že več kot sto let ljudje srečujemo z Bogom in med seboj. V mesecu maju se sre-

V Lurdu, 16. maja 2004.

čujejo ljudje z vseh koncev Slovenije. Srečajo se v tej »bukovi katedrali«, kot jo je imenoval gospod Jožef Lap, nekdanji novomeški prošt. On je bil velikokrat gost in voditelj bogoslužja v Lurdu. Zanimiva je ugotovitev, da se po končani slovesnosti ljudje hitro razidejo na svoje domove ali v svoje zidance. Srečali so se s svojo materjo Marijo, z Bogom in potem še s sočlovekom. In to je bistveno, k čemur hrepenita človekovo srce in duša.

V tem našem Lurdu je bilo veliko dogodkov in osebnih doživetij. Izrečenih je bilo mnogo prošenj in zahval – za srečo, zdravje, za zakonsko ljubezen in še bi lahko naštevali. Tudi sam izlet, pohod ali sprehod v ta kraj ima svojo duhovno dimenzijo. Tukaj je »nekaj – Nekdo«, ki te čaka z odprtimi rokami, pripravljen pomagati in ti dati notranji mir ter popolno odrešenje. To je nekaj nedopovedljivega in človek mora to sam osebno doživeti. Čudoviti svet, poln miline, brez hrupa in »svetne navlake«, ki človeku podarja mir, katerega svet ne more dati.

V tem letu se srečujemo v Lurdu predvsem z mislijo na novo mašo gospoda Blaža Franka. Njegova odločitev za duhovniški poklic je gotovo izrednega pomena in velika čast za našo župnijo. Vsa srečanja v Lurdu so tako letos na-

menjena zahvalni molitvi za duhovne poklice. Razmišljanja, ki jih voditelji bogoslužja podarjajo vernikom, so namenjena za ozaveščanje slovenske javnosti o pomenu in potrebnosti duhovnih poklicev.

Biti duhovnik je skrivnost še bolj zato, ker so v njegove roke položene, božje skrivnosti. Deliti jih mora, pa naj so te roke okorele ali elegantne, snežno bele ali umazane.

Lurd ima tako tudi svoje posebno mesto in privlačnost. V zadnjem času je ta kraj postal znamenje ob slavni slovenski »Jakobovi poti« od Obrežja do Trsta. Tu je postaja, kjer se popotniki ali kolesarji zaustavijo, pomolijo, če imajo s seboj duhovnika, tudi mašujejo, in gredo naprej po tej poti. Tako postaja ta kraj posebno mesto kot »Marija ob poti«.

Naj zaključim tole razmišljanje z besedami francoskega misleca Fernanda Lelotta, ko se obrača k Mariji: »Ostani pri nas kot čuječa mati, ki zna otroke vedno potolažiti in jim vlti poguma. Ostani pri nas v svetlih urah, kakor tudi v urah razočaranja. Pomagaj nam, da bomo v današnjem svetu, sredi velikih mest in brnečih strojev, v tem kraljestvu znanosti in brzin, postali pravi pričevalci Kristusa in njegovih vrednot, ker nas bo dvigalo nepremagljivo upanje.« ■

POGLED V PRETEKLOST

JANEZ KUHELJ

Šentjernejska dolina je znana po dobrih pevkah in pevcih, kar se je pokazalo že v preteklosti. V vsaki večji vasi, kjer je bilo dovolj številčno veliko fantov, so se predvsem ob sobotah zbirali na vasi in prepevali slovenske narodne pesmi. Zato ni nič čudnega, da so nastajali moški in mešani pevski zbori. Predvsem med obema vojnama so pretežno kmečki fantje opravljali kmečka dela in se tako preživljali. Ob tem je vedno prišla na plan dobra slovenska pesem. Saj pregovor pravi: Trije Slovenci – zbor. Tako so poleg cerkvenega mešanega zbora, nastajali tudi drugi zbori. Vse to je nekako potekalo do druge svetovne vojne. Med vojno je žal ta kulturna dejavnost zamrla. Polnoletni fantje

in moške so bili tudi prisilno vključeni v dve nasprotni formaciji. Veliko teh fantov in moških je med vojno in po vojni izgubilo življenje in zapustilo svoje najdražje, tako da lahko rečem, da je narodna pesem na podežlju za nekaj časa zamrla. Pa vendarle so po vojni nastali mešani zbori kot KUD bratov Pirkovič, kasneje orehovski zbor Ajda in šentjernejski Mešani pevski zbor Vlaste Tavčar, pa tudi nekoliko kasneje mešani zbor pevcev iz Vrhpolja. Nastali so tudi manjši pevski sestavi, kot je Šentjernejski

oktet, v novejšem času pa uspešno nastopa tudi zbor mladih – Vokalna skupina Gorjanski spev. Ob koncu naj omenim, da so iz naših krajev izhajali tudi posamezni pevci in pevke, ki so svoje pestro nadarjenost potrjevali v operni hiši v Ljubljani. To so: Nace Junkar kot pevec solist, Marija Gorenc in Martin Franko kot zborovska pevca opere. Tudi ti so s svojimi uspešnimi nastopi doprinesli k razvoju pevске kulture v šentjernejski dolini in njeni prepoznavnosti v tej zvrsti kulture. ■

ZA VSAKOGAR NEKAJ

 Nasvete zbral: ANTON CVELBAR

Sredstvo proti driski. Skodelico čokolade v prahu skuham na dobrem črnem vinu, ne da bi prilil mleka ali vode. Ta krepi želodec in se pije na tešče. Ako prva skodelica ne odpravi bolezni, vzemi prihodnje jutro drugo, tretja po navadi ni več potrebna. Dobra sredstva so tudi borovnice, suhe hruške in druge reči, ki imajo v sebi tanin. Ali: pij na tešče skodelico močnega mlačnega ruskega čaja brez sladkorja.

Glavobol. Marsikomu glavobol preneha, če drži nekaj minut malo soli na jeziku ter nato popije kozarec vode. – Dobro sredstvo je tudi limonin sok. Enaka dela limoninega soka in

vode osladi s sladkorjem in pij. To ponovi 2–3 krat na dan ali spij sok cele limone v skodelici vroče črne kave. – Pri živčnem glavobolu so dobri obkladki z jesihom, zmešanim z nekoliko medu.

Med kot hrana. Med bi se moral mnogo bolj uporabljati v vsakdanjem življenju. V dobrih in čistih posodah se med lahko dolgo časa ohrani, ne da bi se spremenil. Redno uživanje med varuje pred prehlajenjem grla in sapnika. Mnoge gospe rabijo med tudi za toaletno sredstvo. Z njim si dobro natarejo kožo in se potem umijejo s toplo vodo. Koža postane nežna in dobi lepo rdečkasto barvo ter mladinsko svežost.

Mrzle roke. Nadrgni roke vsak dan dvakrat

s toplim oljnim oljem in drgni (masiraj) nato prste v smeri proti dlani.

Pepel dober gnoj breskvam. Če pognojiš breskvam z lesnim pepelom, jim to jako hasne in pospeši celo okusnost sadeža. Posameznemu drevesu pa ne daj več nego 1 liter lesnega pepela in gnoji s tem v pozni jeseni ali pozimi. Ne gnoji redno vsako leto s pepelom, ampak eno leto da, drugo zopet ne.

Pse obvaruješ pred mrčesom, ako jim ležišče nastelješ s praproto, hišico obložiš isto tako, pod njo tudi nastelješ praproto. Ako se ta prenove, kadar postane suha, ne bo imel tvoj pes nikdar bolh in drugega nadležnega mrčesa.

Kako staro kokoš mehko skuhaš? Staro kokoš mehko in dobro skuhaš, če jo namažeš pred kuhanjem zunaj in znotraj z dobrim oljem in jo pustiš stati 12 do 14 ur. ■

NASVET ZA VAS

MELISA: zdravilna rastlina

 ANDREJA TOPOLOVŠEK

ZDRAVILNE
RASTLINE

Melisa je zdravilna rastlina in začimba, je trajnica in sredozemska rastlina, ki uspeva in je gojena po vsej Evropi. Samo ime je grškega izvora in sicer *melissa* pomeni čebela.

Rastlina je to ime dobila zaradi bogatih cvetov, na katerih se čebele rade pasejo. Melisa je od 60 do 100 cm visoka grmičasta trajnica. Stebla so štirioglasta in polna nasprotno nameščenih jajčastih listov. Na listni površini so jasno vidne listne žile. Imajo značilen vonj po limoni, ki je močnejši, če liste zmečkamo. Cvetovi so beli, majhni in močno privlačijo čebele.

Nadzemne dele nabiramo od začetka poletja dalje. Od poprove mete jo lahko ločimo po listih, ki so bolj nežni, srčasti, manj ostro nabobčani in prijetno dišijo po limoni. Zasadite

jo lahko na svoj vrt ali pa jo v cvetličnem lončku postavite na sončno okensko polico. Melisa uspeva na vseh vrstah dobro odcednih vrtnih tal. Potrebuje zavetrno lego, kjer je zaščiten pred vetrom. Uspeva na polnem soncu in v polseni na s humusom bogatih tleh. Prenaša sušne razmere. Je nezahtevna rastlina. Prvo leto po zasaditvi jo redno zalivamo, v kasnejših letih pa zalivanja ne potrebuje, saj dobro prenaša sušo. Redno jo gnojimo. Po cvetenju jo močno porežemo, da spodbudimo tvorbo novih listov in preprečimo širjenje s semeni.

UPORABA MELISE

- Melisa je izvrstna začimba v kuhinji za pripravo solat, juh, omak, zelenjave in sladice ter kot začimbo za ribje, gobje, mesne,

perutninske in divjačinske jedi. Listov nikoli ne kuhamo, temveč jih dodamo sveže.

Melisni izvlečki in eterično olje prav tako izboljšajo okus alkoholnim in brezalkoholnim pijačam, slaščicam in drugim živilom.

- Melisa **pozitivno vpliva na srce**, saj ga krepi in poživlja, prav tako pa pomirja premočno bitje srca.
- Pomirja glavobol, tudi migreno.
- Razkužuje in pomaga pri celjenju ran.
- Krepi spomin in odganja občutek tesnobe in pomaga zoper depresijo.
- Melisa pomaga pri blagih motnjah oziroma težavah, ki jih povzroča stres.
- Odpravlja **utrujenost** in pomaga **zoper revmo** in še kaj bi lahko našli o koristnih lastnostih melise.
- Melisini blagodejni učinki naj bi vplivali tudi na **zmanjševanje želodčnih težav** in težav z napenjanjem.
- Prav tako melisa odganja žuželke na vrtu, a

močno privlači čebele in čmrlje.

- **Melisin pripravki in čaji** delujejo pomirjevalno, protikrčno ter protimikrobno proti virusom in bakterijam. Primerni so za odrasle in otroke. Notranje se uporabljajo predvsem proti spalnim motnjam živčnega izvora in prebavnim motnjam, spodbujajo pa tudi tek.

- **Melisin sirup** ne le da prijetno osveži, ampak poskrbi za celostno dobro počutje.

RECEPT ZA PRIPRAVO MELISINEGA SIRUPA

Potrebujemo:

- 3 l vode
- 2 kg sladkorja
- 60 g citronske kisline
- 2 limoni
- 1 šopek melise

Priprava:

V višjo posodo zlijemo vodo in dodamo sladkor. Na zmernem ognju kuhamo do vretja. Potem, ko zavre, dodamo citronko in med občas-

nim mešanjem kuhamo še 15 minut. Kozico odstavimo z ognja. Melisine liste operemo in sesekljamo, nato pa ožamemo še limoni. Oboje stresemo v posodo, premešamo in pokrijemo s pokrovom. Pustimo stati en teden, nato pa vse skupaj precedimo skozi gosto cedilo in pripravljen sirup natočimo v čiste steklenice. Steklenice nepredušno zapremo. Pripravljen sirup razredčimo z vodo in ponudimo v kozarcu. Dodamo lahko tudi nekaj zeliščnih ledenih kock. Pripravljen sirup hranimo v hladnem prostoru, odprtega pa hranimo v hladilniku. (Pri pripravi vsebine so bile v pomoč spletne strani: www.bodieko.si, poljubnarave.si/zdraviz-naravo, www.vrtnarava.si/rastline.) ■

VICI

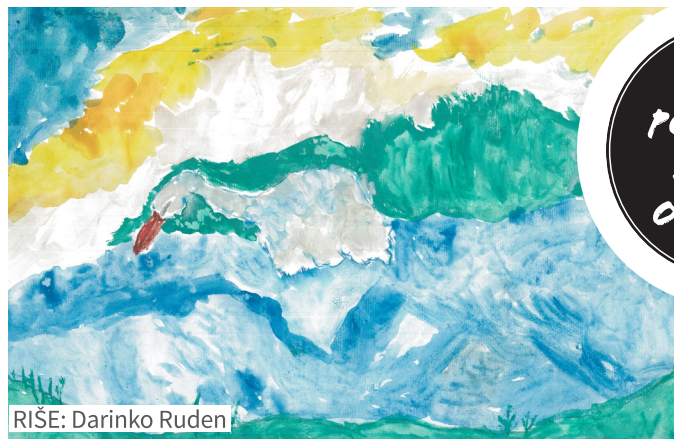
Kaj si hotel povedati?

- »Očka, očka,« je zavpil Andrej sredi kosila.
 »Med jedjo se ne govori,« ga je ustavil očka.
 Ko so pojedli, ga je vprašal:
 »Kaj si mi hotel povedati prej?«
 »Zdaj je že vseeno, polža, ki je bil na solati, si že pojedel.«

Shušjevalna dieta

- Pepca zavistno prijateljici Štefki:
 »Kako si lepo shuššala. Kakšna nova dieta?«
 Štefka: »Kje pa? Le krompir, korenje in fižol.«
 »A res? Pa si vse to kuhala ali pekla?«
 »Okopavala.«

PREGOVORI ZA MAJ

Ako prvega maja dan dežuje, dobro letino oznanjuje. / Če je velikega travna lepo, je dobro za kruh in seno. / Filip napija, Zofija popija. / Veliki traven moker, rožnik pa mlačen, kmet bo to leto žejen in lačen. / Če na Urbana (25. 5.) sonce sije, jeseni polne sode nalije. / Velikega travna mokrota, malega srpana suhota. / Kocjan (31. 5.) gobe seje in v zemljo da, Primož pa pobrana. / Če se Pankracij (12. 5.) na soncu peče, obilo mošta v sod priteče. / Če je pred Servacem poletje, mraz rad pritiska na cvetje. / Če Zofija (15. 5.) zemljo poškropi, vreme poleti prida ni. / Kadar pride mesec maj, vpraša, če je v kašči kaj. / Maja hlad lepo daje zelenjad, vina, žita in sena, ti obeta do vrha. / Saditi fižol na Florjana je dovolj zarana. / Velikega travna mora biti tri dni mrzlo, če ni na začetku, bo na koncu tako. / Kocjan (31. 5.) gobe seje in v zemljo da, Primož pa pobrana.

V prejšnji številki glasila smo vas spraševali, kje je bila posneta objavljena fotografija. Za pravilen odgovor, da je bila fotografija posneta ob Kartuziji Pleterje, se zahvaljujemo MELITI SKUMAVEC. Nagradjenka bo po pošti prejela knjižno nagrado. **TUDI TOKRAT VAS SPRAŠUJEMO, KJE JE BILA POSNETA FOTOGRAFIJA.** Vaše odgovore pričakujemo do srede, **10. junija 2020**, na naslovu: Uredniški odbor Šentjernejskega glasila, Občina Šentjernej, Prvomajska cesta 3 a, 8310 Šentjernej ali na e-naslovu: sentjernejski@iol.net. ■

ALI
POZNATE
SVOJO
OBČINO?

optika
OPTRIS d.o.o.

www.optikaoptris.si
e-pošta: optika.optris@iol.net

Kotarjeva cesta 8a
8310 Šentjernej
Tel.: 05 99 314 77
Mob.: 040 55 20 10

Pričakujemo vas od
ponedeljka do petka 8.30 - 18.00
in soboto 8.30 - 12.00

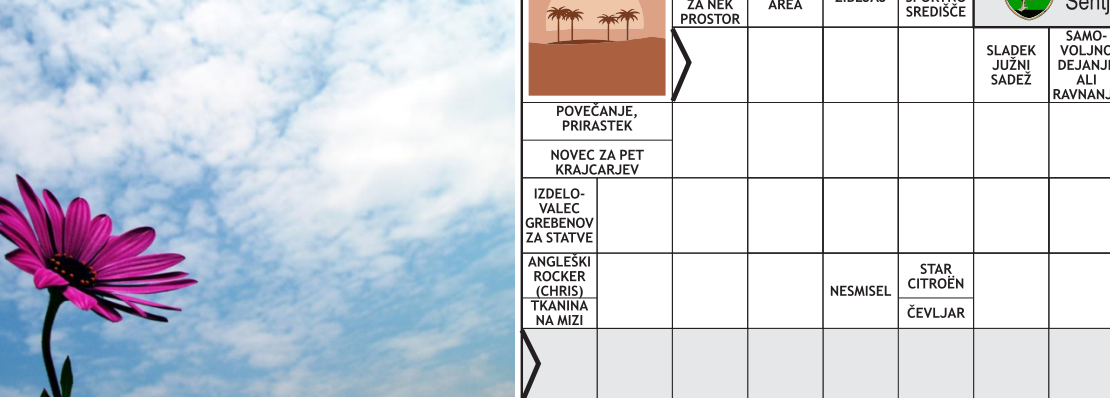
CM CVETLIČARNA MIKLAVČIČ

NAŠA PONUDBA

spomladansko cvetje • rezano cvetje • trajnice • lončnice • semena in gnojila • darilni, poročni & žalni program • aranžiranje daril • aranžiranje poslovnih prostorov & prireditev • zemlja & pesek • aranžiranje z baloni & darila v balonu • darilni boni Hiše daril

NOVO : sadje in zelenjava iz avtomata, v sodelovanju s kmetijo Hrovat

Gorenja Brezovica 2, Šentjernej / T: 041 73 83 55 ali 041 59 77 70

									
 BOLJŠA ŽENSKA VEČERNA OBLEKA	AVTOR: MATJAŽ HLADNIK REŽIJSKA KNJIGA OBROČ ZA VKLAPANJE	PREMET PROSTO, SALTO'	DUHOVNIKI, DUHOVNOSTINA	ŽIVAL Z DOLGIM REPOM (SPLOšno)	TEKSTOPISKA VLAšIC IVAN TAVčAR		DISK, NAVIJALO KRAJ PRI čRNEM KALU	DOLOčAJNE NORME NINA RICCI	
	KOVINSKA VITEZOVA ZAšCITA								
NAša POKRAJINA S KRAškIMI JAMAMI							SODRGA, SVOJAT		
AMERIška FILMSKA IGRALKA GARDNER			RAZBIT KOšek, CREPINJA				ASESOR - prisodnik, član sodnega zbora REA - angleški rock glasbenik (Chris, roj. 1951, The Road To Hell) SKRIPT - snemalna knjiga, režijska knjiga		

OBUTEV-STIL

**Zakorakajte v poletje
skupaj z nami**

PESTRA IZBIRA ČEVLJEV, SANDALOV IN NATIKAČEV

VABLJENI!

Trg gorjanskega bataljona 9, Šentjernej / Tel.: 07 33 16 411

MEGA foto

center za fotografijo in mobilno telefonijo

Cesta oktobrskih žrtev 2, Šentjernej

Paketi po enotni
in ugodni ceni
A1 Net+TV M

34,99 € na mesec

Brez vezave

07 30 81 111

040 410 645

www.megafoto.si

 ČEVLJARSTVO
IZDELAVA KLJUČEV

Zoran Zrnić s.p.

DELOVNI ČAS

PONEDELJEK, SREDA, PETEK
9.-12. in 14.-17.

C.O.Ž. 9, 8310 Šentjernej, tel.: 07/30 81 726

Peka kruha z drožmi

Vsaka krizna situacija ponudi človeku tudi orodja, da se z njo spopade na tak ali drugačen način. Ukrepi, ki smo jim bili priča v korona »epidemiji«, so nas postavili v situacijo, ki je še nismo spoznali. Kar naenkrat smo imeli malo več časa (tudi tisti, ki smo vseskozi delali), svet se je rahlo bolj počasi vrtel. Ko pa ima človek malo več prostega časa, se po navadi prebudijo speče kreativnosti, ki so čakale na svoj trenutek.

Proti koncu karantene sem ob spodbudi mlajšega dela družine začela razmišljati, da bi se ponovno lotila izdelave domačih droži in peke kruha. Ponovno zato, ker sem pred leti že imela en neuspešen začetek izdelave droži in sem si takrat dejala, da to pač ni zame, kajti v knjigi, ki sem ji jo kupila, je bila nekakšna latovščina novih izrazov, ki jih nisem razumela, zato sem knjigo podarila prijateljici.

Najprej sem se lotila izdelave droži. Ker nihče v družini ne obožuje rženega kruha, sem za začetek izdelave droži uporabila einkorn moko. Moka izjemno hitro fermentira, je pa nadaljnji postopek malce drugačen kot pri rženi moki, vendar nič kompliciran. Po približno petih dneh fermentacije in dodajanja einkorn moke sem dodala belo moko, fermentacija se je uspešno nadaljevala. Po cca 10-tih dneh so bile droži pripravljene za izdelavo kruha.

Osnovni recept za izdelavo sem našla na internetu in pripada naši najbolj znani drožo pekarici Aniti Šumer. Rahlo sem ga sicer modificirala, ker sem kot popoln začetnik iskala takšno razmerje vode in moke, da ne bi potrebovala ravno cel dan gnetenja in oblikovanja, da bi naslednje jutro lahko spekla vsaj kolikor toliko spodoben hlebček kruha. Kot se spodobi za neumnega kmeta (ki ima debel krompir), je bil tudi moj prvi pečeni hlebček odličen!! No, takrat se je učenje šele začelo. Priznam, da sem dve rundi kruha vrgla stran. Eno zato, ker sem bila neučakana in sem dala kruh peči prehitro (ni dovolj fermentiralo), drugo pa zato, ker sem dala kruh v ne dovolj vročo pečico.

Naredila sem drožni nastavek iz cca 100 g droži, ki sem jim dodala 60 g moke in 30 g vode. Vse sem dobro premešala z leseno žlico in pustila da se aktivira. Ko so droži lepo narasle, sem pripravila moko in vodo za avtolizo. Vzela sem 600 g moke in jih zamešala z 350 g (originalni recept navaja 400 g) mlačne vode. Zamesila sem homogeno testo in ga pustila počivati cca 1 uro.

Po eni uri sem pod testo nasula 12 g soli, na testo pa sem dodala aktiviran drožni nastavek in vse skupaj pregnetla. Roke sem si ves čas močila z vodo, da se mi niso lepile na testo.

S testom sem nato naslednji dve uri, vsake pol ure naredila serijo potegov in pregibov. S to stopnjo, ki ni nujno potrebna, prerazporedimo hrano kvasovkam in mlečno-kislinskimi bakterijam in krepiamo glutenske verige. Po zadnjem mesenju (prepogibanju) testo zapremo s pokrovom ali posodo pokrijemo s folijo in pustimo, da naraste za vsaj 50–70 % svoje prvotne velikosti.

Nato testo prevrnemo na pult in ga pustimo počivati vsaj 15–30 minut. Nato hlebček ali štruco oblikujemo ter ga damo v vzhajalno košarico. Jaz sem uporabila plastično posodo, ki sem jo prekrila s prtom, ki sem ga temeljito poprašila z moko in vanj položila hlebček. Posodo s hlebčkom sem vložila v plastično vrečko ter vse skupaj čez noč postavila v hladilnik (hladna fermentacija). Zjutraj sem vzela hlebček iz hladilnika ter vključila pečico na 275 °C v katero sem postavila litoželezno posodo s pokrovom. Ko je bila pečica dovolj razgreta, sem vzela posodo s testom ter ga prevrnila na peki papir. Testo sem zarezala, s tem določimo, kje bo testo med peko počilo, in ga preložila v litoželezno posodo, ki sem jo pokrila s pokrovom. Posodo sem postavila nazaj v pečico in temperaturo pečice znižala na 240 °C. Po 15 minutah peke sem pokrov odkrila in pekla še 30 minut. Med peko sem na posodo postavila peki papir, da se mi kruh ni preveč zapekel.

Ko je kruh pečen, ga odložimo na rešetko na pult in pokrijemo z vlažno krpo. Pomembno je, da kuhinjske krpe, ki jih uporabljamo pri peki kruha, ne peremo s pralnim praškom, da se nam kruh ne navleče praškastih vonjav.

Ker je tehnologija in filozofija peke kruha z drožmi precej drugačna, kot peka s kvasom, vam priporočam, da si preden začnete s tem zanimivim in lepim delom, pogledate še kakšen video na YouTubu, kjer boste našli tudi vse postopke, ki vam v tem zapisu niso jasni.

p. s. Ekološko Einkorn (enoznica) moko lahko kupite pri g. Matjažu Strojnu na Mihovici.

Dobri tek!

Recept je preizkusila Darija Kovačič in nam s fotografijo kruh pokazala.

POBARVANKA
ZA NAJMLAJŠE

RIŠE:
Mojca Lampe
Kajtna

